

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180.
Vredn. št. 105.241

JUTRO

Naručnina znaša mesečno Din 25 —
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponovi 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Izid rumunskih volitev

**Narodna kmetska stranka ima 277 mandatov, vse osta-
le opozicijske stranke pa zgolj 177**

Bukarešta, 19. julija. d. Zmaga narodne
kmetske stranke je popolna. Končni izid
nedeljskih parlamentarnih volitev je na-
slednji:

Narodna kmetska stranka je dobila 277
mandatov od 383. Za njo je najmočnejša
liberalna stranka pod vodstvom Duce, ki je
pobrala 28 mandatov. Liberalni disidenti
pod vodstvom Jurija Bratiana so dobili 13
mandatov, kmetska stranka dr. Lupa pa
12 mandatov. Nadalje so dobile antisemit-
ska stranka Cuze 11 mandatov, agrarna
stranka Goge 7 mandatov, madžarska na-
rodna stranka 14 mandatov, socialni demo-
krati 6, Nacionalna unija Argetojana 5 in
ljudska stranka Avarasca 4 mandate.

Izmed znanih politikov bodo v novem
parlamentu kot pristajali vladne stranke Ju-
lij Maniu, dr. Vajda Vojevod, Mihaleke in
vsi člani vlade, opozicijski pa Duca,
Jurij Bratianu, prof. Cuza, dr. Lupu, mar-
šal Avarasca in Goga. Nemci, ki so bili v
volilni zvezi z vladno stranko, imajo za-
gotovljenih 12 mandatov. Izmed Nemcev
bosta v novem parlamentu tudi sedanjí dr-
žavni podtajnik dr. Brandisch in dr. Roth.
Kljub prvotnim objavam, da so volitve
potekle brez večjih incidentov, poročajo,
da je v Barladu streljal učitelj Angelene
na liberalnega voditelja Bonco ter ga ubil.
Do večjih izredov med političnimi na-
sorotniki je došlo tudi v Ploestiju, Vasluiju,
Galacu, Corbujiu in Petrusenu, vendar so pa
mogli kmalu vzpostaviti red.

Liberalna stranka pod vodstvom Duce je
že pričela ofenzivo proti vladni Vajde
Vojevoda. Njeni listi ugotavljajo, da vlada
ni dobila pri volitvah 50 odstotkov glasov,
zaradi česar naj se umakne drugi, češ, da
stranka, ki predstavlja manjšino naroda,

nima dovolj moralne moči, da bi mogla
uspešno izvesti težavne ukrepe, ki jih za-
hteva od nje kočljivi finančni položaj, ka-
kor tudi ne dovolj moči, da bi s primerno
avtoriteto zastopala Rumunijo na medna-
rodnih pogajanjih.

Bukarešta, 19. julija. g. Opozicijske stranke
zanikajo točnost števila vladnih glasov
ter zatrjujejo, da narodni znanstvi niso do-
bili 40 odstotkov vseh oddanih glasov. Opo-
zicija je poslala k centralnemu volilnemu
odboru v nočnem ministrstvu posebno
deputacijo, ki naj bi izposlovala ponovno
proučitev volilnih izidov. Na vladni strani
izjavljajo, da trditve opozicije niso resnične.
Število vladnih glasov je znašalo 41 os-
totkov. K tem glasovom so narodni zara-
nisti po obstoju volilnem pravu pristeli
še glasove strank, ki pri volitvah niso do-
segle potrebnih 2 odstotkov glasov in so
popolnoma propadle. S temi glasovi znaša
število narodno - zaranističnih glasov 45,17
odstotka. Notranje ministrstvo je objavilo,
da bo uradni volilni izid objavljen v nede-
ljo, vendar pa menijo, da se ne bo mnogo
razlikoval od sedaj znanega.

Bukarešta, 19. julija. AA. Predsednik
ministrskega sveta Vajda Vojevod je danes
sprejel zastopnike listov in izrazil svoje
zadovoljstvo, da se mu je posrečilo izvesti
popolnoma svobodne volitve, ki so poka-
zale pravo narodno voljo in ustvarile par-
lament, v katerem bodo vse struje javnega
mnenja zastopane sorazmerno s svojo ja-
kosti. Pri tej priliki je predsednik vlade
napovedal, da bo vlada podala ostavko ta-
koj, ko se skupščina in senat konstituirata.

Kakor poročajo uradno, je bil inž. Radu
Rimescu imenovan za državnega podtajni-
ka za letalstvo.

OSTREJŠI REŽIM V NEMČIJI

**Povratak k Brüningovim metodam — Razočarani narodni socia-
listi odklanjajo vsako odgovornost**

Berlin, 19. julija. d. Kakor znano, je pred
tedni Papenova vlada na željo narodnih so-
cialistov ukinila prepoved javnih demon-
stracij. Ze takrat so deželne vlade, ki so
kot izvrševalce policijske oblasti odgo-
vorne za vzdrževanje reda in miru, pro-
testirale proti zopetni dovolitvi političnih de-
monstracij, ki bi mogle postati še bolj ne-
varne, ker je vlada istočasno ukinila tudi
prepoved nošenja uniform napadalnih od-
delkov. Deželne vlade pa so samo dosegle,
da je državna vlada predpisala za javne
demonstracije prijave in dovoljenje oblasti.
Policija je bila od takrat zaradi stalno na-
raščajoče aktivnosti radikalnih bojnih or-
ganizacij neprestano na nogah, po nekate-
rih mestih, kakor tudi po celih pokrajinah,
je bilo policijsko moštvo celo skoraj nepre-
stano v službi. Vsa policija v Nemčiji šteje
200.000 mož, dočim je članov političnih bo-
jnih organizacij nad milijon. Kljub svoji
najboljši volji in izborni organizaciji po-
licija seveda ni mogla povsod preprečiti krva-
vih izredov. Ponovno je morala pozvati
na pomoč tudi vojaštvo.

Nova prepoved demonstracijskih pohodov
in javnih zborovanj na prostem, ki je bila
včeraj izdana, se mora smatrati kot prvi
popravek političnih zaslonih odredb, ki jih
je izdala Papenova vlada v prid Hitlerju.
Vlada je napovedala, da bodo splošni pre-
povedi demonstracij, ki je danes stopila v
veljavo, sledili še nadaljnji ukrepi za zago-
tovitev reda in miru. Državna vlada je sto-
pila takoj z deželnimi vladami v zvezo, da
se z njimi dogovori o teh nameravanih na-
daljnjih ukrepih. Za rabo orožja bodo do-
ločene najstrožje kazni in v gotovih prime-
rih tudi smrtna kazen. V Nemčiji bo na ta
način prišlo do stanja, ki bo skoro podob-
no obsednemu stanju za sedaj vlada nam-
reč še noče oficijelno proglasiti obsednega
stanja, ki bi pomenilo prenos vsega pravo-
sodja od rednih sodišč na vojaška.

V vladnih krogih ne prikrivajo, da so na-
meravani ukrepi namenjeni in prvi vrsti
proti komunistom, ki so predvsem odgovor-
ni za nastale razmere. Komunisti se imajo
smatrati kot protidržavni elementi in se bo
v bodoče postopalo proti njim v tem smislu.
Ali bo sedaj sledila že dolgo napovedana
prepoved komunistične stranke, bo treba še
počakati. Kar se tiče dogodkov v Altoni, je
resnica, da so tamonjski delavci smatrali kot
izzivanje, ker se je zbralo 6000 članov hit-
lerjevskih napadalnih oddelkov iz Schles-
wig, ki so priredili demonstracijski pohod
baš po ulicah, v katerih prebivajo delavstvo.
Na drugi strani pa je ugotovljeno, da so
prvi napad izvedli komunisti, ki so strelja-
li na hitlerjevske napadalne oddelke z
oken in s streh.

Berlin, 19. julija. d. Glede na najnovejšo
prepoved javnih shodov na prostem in po-
hodov, ki je bila izdana, da se omejeje spo-
pad med političnimi nasprotniki, izjavlja-
jo v vladnih krogih, da je bila v glavnem
kriva teh spopadov komunistična stranka
s svojo velikopotezno protifašistično akcijo.
Obenem zatrjujejo v vladnih krogih, da tu-
di ne bodo trpeli oboroževanja drugih or-
ganizacij, kakor n. pr. narodnih socialistov,
katerih voditelji so na zadnjih zborovanjih
napovedovali, da se bodo morali oborožiti
zaradi samooobrambe. Hitlerjevski listi
»Völkischer Beobachter« zahteva tudi še
sedaj proglajene izjemnega stanja ter pravi,
da bi 50.000 mož napadalnih oddelkov
v enem tednu izčistilo središče morilcev v
Nemčiji, in sicer brez oklopnih vozov ter
policijske birokracije. Da mislijo narodni
socialisti zelo resno s svojimi grožnjami,
dokazuje dejstvo, da je policija zaplenila
25 samokresov na nekem tovornem avto-
mobilu, s katerim so se narodni socialisti
v Schleswig Holsteinu peljali na svoje zbo-
rovanje.

Izgredi v pretekli nedelji so zahtevali
skupno 16 mrtvih in 280 ranjenecv.

Spopad za spopadom

Köln, 19. julija. s. V Wesslingu je prišlo
snoči med narodnimi socialisti in komuni-
sti do hudih pretepov, in sicer ob priliki,
ko so koteli člani komunistične stranke pre-
prečiti svojim nasprotnikom, da bi lepili
volilne letake. Malo po prvem spopadu je
prišel tjakaj avtomobil s narodnimi socia-
listi, iz katerega je bilo oddanih na skupi-
no več strelcov. Pri tem je bil en delavec na
mestu ubit, drugega pa so morali s hudo
rano na glavi prepeljati v bolnico.

Altona, 19. julija. d. Število smrtnih žrtev
nedeljskih spopadov se je zvišalo na 14,
ker sta včeraj popoldne umrli v bolnici iz-
med hudih ranjenih neki moški in neka
ženska.

Hitlerjevi prevratni načrti

London, 19. julija. d. Angleški listi se v
dolgih člankih in poročilih bavijo z več-
raj objavljenimi nujno naredbo, ki jo je iz-
dala nemška vlada. Berlinke dopisnik lista
»Times« pravi, da se je morala Papenova
vlada končno spet vrniti na pot dr. Brü-
ninga. »Daily Herald« ugotavlja, da se je
Papenova vlada odločila, da izda take
ukrepe, ko ni našla več nobenega drugega
izhoda. Isti list je objavil obenem senzacij-
nalno informacijo iz Amsterdam, v ka-
teri navaja podatke o pripravih nacional-
nih socialistov za državni udar, ako pri-
bližjih parlamentarnih volitvah ne bi do-
segli velike večine. Te informacije je po-
sebni dopisnik londonskega lista dobil od
nekega hitlerjevskega agenta in se glase
v glavnem takole:

Če bo Hitler pri bodočih parlamentarnih
volitvah dosegel homogeno večino, bo se-
stavil vlado, ki ji bo načeloval bivši pre-
stolonaslednik. Hitler sam v njej ne bo
prevzel nikakega resora. Nova vlada bo
imela nalogo, da skliče ustavotvorno skup-

ščino, ki naj odloča o ukinitvi republike in
vzpostavitvi monarhije v Nemčiji. Če na-
cionalni socialisti ne bi dobili potrebne
večine, bo poslal Hitler nemški vladi ulti-
matum, v katerem jo bo pozval, naj od-
stopi in izroči svojo oblast zastopnikom
Reichswehra in nacionalnih socialistov. Za
tak prevrat, kakor tudi za primer, da bi
vlada zavrnila Hitlerjev ultimatum, imajo
nacionalni socialisti že izdelane docela po-
drobne načrte. Hitler bo v enem tednu
mobiliziral svoje napadalne oddelke, kre-
tiral vse člane vlade, zasedel s svojimi čet-
mi vladna poslopja, železniške postaje,
letališča, pošte in državne blagajne ter
aretral voditelje socialnih demokratov in
delavskih sindikalnih organizacij. Glavna
skladišča hitlerjevskega orožja so v Braun-
schweigu. Od tam bodo orožje in unifor-
me s tovornimi avtomobili prepeljali v
Berlin, da opremijo svojo vojsko.

Volilno gibanje v Nemčiji

Berlin, 19. julija. s. Za bodoče državno-
zorske volitve je vloženih nič manj kot
27 državnih volilnih predlogov, izmed ka-
terih je bilo dosedaj odobrenih 21. Poleg
velikih strank, ki so samo po sebi umlji-
vo na prvih mestih, so vložile volilne pre-
dloge tudi številne strankine skupine, za
katere dosedaj sploh niso nikjer vedeli.
Tako je bila med drugimi volilnimi predlo-
gi pripuščena stranka z imenom »Pravice
in gibanje zoper znižanje mezd, prejem-
kov in rent ter za dobavo dela. Druga
stranka se imenuje »Stranka prejemnikov
podpor v Nemčiji«, tretja »Unitaristična
unija Nemčije«, četrta »Krščansko social-

na narodna stranka itd. Seveda vse te
malenkostne skupine ne morejo računati,
da bi si pri volitvah izvojevale mandate.
Berlin, 19. julija. AA. Šefi nacionalno-
socialistične stranke se v svojih političnih
govorih odkrito odrekajo sleherne zveze z
vlado v Papena in odklanjajo vse odgo-
vornost za ukrepe, ki jih je te dni izdala
njegova vlada.

Moskva zahteva enotno delavsko fronto

Berlin, 19. julija. g. Veliko vznemirjenje
sta vzbudila tukaj dva govora v moskov-
skem radiu, v katerih se poziva nemška
komunistična stranka, naj preneha z agita-
cijo proti socialnim demokratom. Eden iz-
med govornikov je med drugim izjavil, da
se v Nemčiji vedno bolj bliža odločilna
borba s fašizmom in da se je treba zaradi
tega vprašati, ali ni skrajni čas, da sklene-
ta obe delavski stranki premirje. Delavske
organizacije morajo ustaviti notranje boje
in nemški delavec mora spoznati, da gre
sedaj več kot za politični program, ker
lahko fašizem zasuzni delavstvo in vsak
delavski pokret za desetletja. Zaradi tega
se pozivajo vsi delavci v enotno fronto.
Šele tedaj, ko bo premagan skupni sovra-
znik, se lahko zopet pričnejo medsebojne
razprave. Globok prepad, ki loči obe de-
lavski stranki, bo ostal tudi dalje, toda za
sedaj ga je treba v splošnem interesu pre-
mostiti.

Ugoden razvoj razorožitvenih pogajanj

**Sklepna pogajanja o razorožitveni resoluciji — Podaljš-
vanje premirja v oboroževanju do konca konference**

Zeneva, 19. julija. d. Herriot je včeraj
razpravljaj z ameriški delegati o vpra-
šanju znižanja efektivnega stanja oborožitve
na kopnem, na vodi in v zraku. Po vseh
iz ameriških krogov razgovorji še niso do-
vedli do nobenega uspeha, obstoja pa upa-
nje, da se bodo zedinili za način, po kate-
rem bo mogoče tudi po odgoditvi konfe-
rence nadalje obravnavati to vprašanje.

Herriot je imel razgovor tudi z angleškim
zunanjim ministrom Johnom Simonom, s
katerim je razpravljaj o vprašanju omejitve
izdatkov za vojaške namene. Računajo, da
se bo glavni odbor razorožitvene konfe-
rence sestajl jutri ali v četrtek, ko bo na ja-
vni seji razpravljaj o načrtu razorožitvene
resolucije, s katero bo zaključena prva do-
ba razorožitvene konference.

V nedežlo predloženi dr. Benešev načrt
razorožitvene resolucije, ki je že četrti, ob-
sega več točk, o katerih je sporazum že
dosežen. Soglasje obstoja o prepovedi ke-
mične in bakteriološke vojne, napadalnih
vozil, omejitvi težkega topništva ter orga-
niziranju mednarodnega nadzorstva, sporno
pa je po francoskih izjavah vprašanje ome-
jitve vojaških skladišč ter ukinitve letal
za bombardiranje. Dr. Benešev načrt dolo-
ča povsem jasno, da se imajo odgoditi vsa
politična vprašanja, med katere spada tudi
načelo enakopravnosti v oboroževanju, ki
ga zastopa nemška delegacija. Enoletno
razorožitveno premirje, ki poteče letos 1.
novembra, bo podaljšano do konca konfe-
rence.

Pariz, 19. julija. AA. Po poročilih iz Ze-
neve je prihod francoskih in angleških de-
legatov nekoliko oživil delo za sestavo re-
solucije, ki bo zaključila prvo dobo raz-
orožitvene konference. Načrt resolucije je
izdelal glavni poročevalec konference dr.
Beneš, Herriot pa se sedaj trudi, da bi

dosegel med francosko, britansko in ame-
riško delegacijo preliminarni sporazum, na
katerega bi pristale tudi ostale države.
Sporazum je o prvem, uvodnem delu
sklepne resolucije že dosežen; v tem delu
sta postavljeni dve osnovni načeli in si-
cer načelo stvarnega znižanja oboroževanja
vseh vrstah orožja in načelo omejitve
vseh napadalnih sredstev.

Nato navaja resolucija, ki še ni popolna,
sklepe, ki jih je konferenca sprejela v svo-
ji prvi fazi in pridejo kasneje v mednarodno
konvencijo. Debata se vrši še o letal-
stvu in o težkem topništvu.

Drugi del resolucije bo navajal, kaj
vse bo treba urediti po odgoditvi konfe-
rence. Tu bo v prvi vrsti omenjeno vpra-
šanje znižanja vojaških efektiv, nadalje
znižanje proračunskih izdatkov za vojsko,
vračanje proizvodnje orožja in vprašanje,
ali naj se vladam predlaga, da se oboro-
ževalno premirje, ki poteče 29. septembra
podaljša za štiri mesece.

Zenevska poročila tudi govore o angle-
ški želji, naj bi petorica glavnih držav na-
daljevala delo tudi med poletnimi počit-
nicami zenevske konference. V ta namen
bi se morala v Londonu sestati posebna
konferenca velesil. Francoska delegacija
meni, da ni potrebna nikakršna posebna kon-
ferenca in da bi zaželelo, če bi se razgo-
vori nadaljevali po diplomatskem potu med
posameznimi vladami.

»Petit Parisien« poroča iz Zeneve, da je
snoči ameriška delegacija izročila Herriotu
besedilo o dejanskem znižanju vojaških
efektiv, ki je jasnejše od Hooverjevega na-
črta.

»L'Homme Libre« domneva, da je fran-
cosko-angleško zblizanje že obrnilo rezul-
tate, ker se v Zenevi od včeraj opaža po-
puščanje napetosti. List pravi, da je Her-
riot posejal seme v Lausanni, v Zenevi pa
bo požel žetev. Pazi, je samo treba, na-
glašja »L'Homme Libre«, da se žetev ne
opravi prej, dokler še ni popolnoma do-
zorela.

Razsodba v komunističnem procesu

Beograd, 19. julija. AA. Danes ob 12.
je državno sodišče za zaščito države izre-
lo razsodbo v procesu proti Andriji Nin-
koviću in tovarišem, obtoženim, da so vr-
šili komunistično propagando. Obsojenici:
Andrija Ninković, tipograf iz Subotice, na
leto dni strogega zapora; Mihajlo Benčić,
tipograf iz Beograda, na 10 mesecev stro-
gega zapora; Dušan Filipović, tipograf iz
Beograda, na šest mesecev strogega zapo-
ra; Lazar Djurović, blagajnik Praške ban-
ke iz Beograda, na deset mesecev stroge-
ga zapora in Aleksander Steinfeld, študent
medicine, doma iz Subotice in stanujoč v
Beogradu, na poldrugo leto strogega zapo-
ra.

Vsem obsojencom se šteje že presedeni
pritoval v preiskovalni zapor. Vsi so obso-
jeni na solidarno poravnanje stroškov.

Italijanska mornarica v Carigradu

Carigrad, 19. julija. AA. Semkaj je več-
raj prispela iz Varne šesta italijanska po-
morska divizija, ki se bo najbrže udele-
žila manevrov italijanske mornarice v
Sredozemskem morju. Še ni definiti-
vno odločeno, vendar pa se zdi verjetno,
da se bodo manevri italijanske mornari-
ce, ki bodo trajali 10 dni, pričeli že jutri.
Manevrom bo prisostvoval tudi predse-
dnik italijanske vlode Mussolini.

Pristop Poljske k francosko angleškemu dogovoru

London, 19. julija. č. Pobuda angleške
vlade, naj se angleško-francoska pogodba
o medsebojnem zaupanju določi za podla-
go širšega evropskega sporazuma, je že ob-
rodila pozitivne sadove. Razen Italije in
Belgije, ki sta se brez obotavljanja izjavili
pripravljeni, da se pridruživata dogovoru, je
sedaj zavzela enako stališče tudi Poljska.
Po posvetovanju poljskega zunanjega mini-
stra Zaleskega s predsednikom francoske
vlade Herriotom je poljska vlada naročila
svojima poslanikoma v Londonu in Pari-
zu, naj stopita v stike z angleško in fran-
cosko vlado ter uredita potrebne formalno-
sti, da se tudi Poljska priključi k tej po-
godbi.

Konferenca medparlamentarne unije

Zeneva, 19. julija. g. V dnevi od 20. do
27. julija bo zasedala v Zenevi konferenca
medparlamentarne unije, na kateri bo za-
stopanih 25 parlamentov, med njimi pa-
lamentni skoraj vseh evropskih držav s pa-
lamentarnim režimom. Grejha na tem zasa-
danju zaradi skorajšnjih novih volitev ne
bo zastopala. Na konferenco so odposlale
svoje delegate tudi Japonska, Amerika, Ka-
nada in Turčija. Udeležba Jugoslavije,
Španije in Egipta na zasedanju je dokaz,
da je v tem državah zopet uveden parla-
mentarizem.

Madžarske represalije proti Avstriji

**Ustavitev madžarskih nakazil v šilingih — Nadaljevanje
trgovinskih pogajanj**

Dunaj, 19. julija. d. Kakor znano, te ma-
džarska Narodna banka naročila včeraj po-
oblaščenim denarnim zavodom, naj naj-
strožje postopajo pri nakazovanju šilingov
za potovanja v Avstrijo. Strankam se sme-
jo nakazati šilingi samo v res nujnih pri-
merih in le tedaj, če bi bilo v njihovo škod-
o, ako bi se to ne zgodilo. Banke so bile
nadalje pozvane, naj pri nakazovanju šil-
ingov do vrednosti 50 pengov, ki je mo-
relo vršiti v lastnem področju, postopajo z
enako strogošću. Nobenega dvoma ni, da
pomeni ta najnovejši ukrep madžarske Na-
rodne banke, s katerim se onemogoča skor-
o vsako nakazovanje šilingov, hud udarec
za avstrijski tujski promet in zlasti za ho-
teljsko industrijo. Čeprav dunajski hoteli ne
bodo zaradi tega direktno prizadeti, ven-
dar pa bodo močno oškodovana vsa avstrij-

ska letovišča, zlasti na Koroškem, kamor
so v času glavne sezone prihajali madžar-
ski letoviščarji v zelo velikem številu. Če-
prav se že pretežna večina madžarskih le-
toviščarjev nahaja v Avstriji, ker pride ve-
čina gostov običajno v prvih dneh po za-
ključku šol, vendar pa se mora za čas do
10. avgusta, ko približno poneha prtok
tuevcv, računati, da jih bo izostalo znatno
število, kar pomeni v številkah izračunano
približno izgubo 6 do 8 milijonov šilingov.

Budimpešta, 19. julija. s. Ob 1. popoldne
je prispela v Budimpešto avstrijska delega-
cija pod vodstvom pooblaščenega ministra
dr. Henrika Wildnerja, ki bo nadaljevala
trgovinska pogajanja z Madžarsko. Popol-
de je delegacija imela že prvo sejo z ma-
džarskimi zastopniki.

Krvav pretep v avstrijskem parlamentu

Heimwehrovski poslanec ranil socialnodemokratskega poslanca Baura

Negotovost parlamentarne razprave o lausannskem protokolu

Dunaj, 19. julija. g. Popoldne je prišlo
med razpravo v finančnem odboru do be-
sednega spopada med krščansko-socialnim
poslancem Züngl in heimwehrovcem
Heinzlom. Socialno-demokratski poslanci
so se vmešali v prepir, nakar se je kmalu
razvil med obema skupinama burno pre-
rekanje. V tem trenutku je stopil v dvorano
socialno-demokratski poslanec Bauer,
ki je menil, da poslanec Heinzl pušje nje-
govega strankinega tovariša in mu je zato
zaklical: »Pustite vendar tega revolucij-
skega junaka.« Heinzl je na ta mediklic
vrgel Bauru v glavo pepelnik. Posl.
Bauer se je ves o'rvavljen zgrudil na tla.
Nekateri socialno-demokratski poslanci so
ga odnesli v klubovo sobo, ostali pa so
popadli Heinzla in ga vrgli iz dvorane. Tudi
Heinzl je pozneje pobegnil v svojo klubov-
o sobo. Zdravniška preiskava Baura je
pokazala, da je ostalo v rani še nekaj drob-
cev porcelana.

Predsednik finančnega odbora je hotel
pozneje z pet nadaljevatí sejo, vendar pa
socialni demokratje niso hoteli razpravljati
dalje. Predsednik Narodnega sveta dr.
Renner je uvedel preiskavo in bo nato vlo-
žil kazensko prijavo zoper poslanca
Heinzla.

Na seji Narodnega sveta, ki se sestane
jutri, bo na dnevnem redu vladni predlog

Britanska imperijalna konferenca

Quebec, 19. julija. d. S parnikom »Ex-
press of Britain« so prispeli v Quebec
okrog 1. ponedelja delegacije iz Anglije, Juž-
ne Afrike in Južne Rodezije. Parnik je
imej zaradi megle nekaj ur zamude. Kljub
pozni uri se je zbralo v pristanišču več
tisov ljudi, ki so priredili delegacijam pri-
srčni sprejem. Posebno je množica po-
zdravljala predsednika otavske konference
in in voditelja angleških konservativcev
Baldwina. V imenu kanadske vlade je de-
legacije sprejel državni tajnik Kapan.
Sprejema se je udeležili tudi vrhovni ko-
misar v spremstvu mnogih zastopnikov ob-
lasti. Baldwin je bil zelo zahvalen za pri-
srčni sprejem. Pozdrave in zahvalne govo-
re so oddajali po radju po vsej Kanadi.
S štirimi posebnimi vlakmi so nato delega-
cije odpotovale v Ottawo, kamor so pri-
sapele davi.

Poljsko-ruski sporazum

Pariz, 19. julija. p. V pogajanjih, ki so
se vršila v Lausanni in Zenevi, sta polj-
ski zunanji minister in ruski komisar za
zunanje zadeve Litvinov zaključila pogod-
bo o nenapadanju. Pogodbo bo podpisal
za Sovjetsko unijo poljski poslanik v Mo-
skvi v roku 14 dni, ki je določen, da se
nudi Rumuniji prilika, da sklene tudi ona
slično pogodbo z Moskvo.

Dobra žetev v Avstriji

Dunaj, 19. julija. č. Po vesteh ministr-
stva za kmetijstvo bodo imeli v Avstriji le-
tos zelo dobro žetev, ki bo povprečno bolj-
ša, nego so bile žetve v preteklih letih.

Mehika gradi vojne ladje

Mexico City, 19. julija. č. List »Natio-
nal« poroča, da je mehiška vlada odobrila
program za zgraditev 9 vojnih ladij. Ladje
bodo gradili v španskih ladjedelnicah. Slu-
žile bodo predvsem za obrambo obale. To
bodo prve mehiške vojne mornariške enote.

Poljski odpor

V predvojni politični frazeologiji je poleg rumene nevarnosti posebno prišla v rabo krilatica o balkanskem kotlu, v katerem se kuha nova vojna. Zdi se, da se je nevaren kotel premaknil sedaj z Balkana višje proti evropskemu severu in da je sedaj baltska napetost večja in usodnejša nego je vzhodni Albanijski in akciji makedonskimi današnje balkansko stanje. Že nekaj časa se na gdanskem političnem barometru najočitneje kaže porast nemškega imperializma. Ni je najbrž na vsej evropski celini točke, ki bi kazala tolikšno občutljivost za atmosferski pritisk prerojenega pangermanizma, kakor jo očituje tako zvana svobodna republika Gdansk ob Baltičnem morju. Politično živo srebro tu neprestano skače in kaže vso izredno povišano evropsko temperaturo. Človeku se vidi, da je ta majhni kos sveta, ki akumulira v sebi težka nasprotja med Poljsko in Nemčijo, v evropskem telesu kakor vnet slepič, ki nenehoma ogroža ves organizem. Danes, po nepotrebnem kompromisu, ki ga je storila mirovna konferenca v gdanskem vprašanju, se zdi, da je za konservativno zdravljenje že prepozno. Preostaja še operacija. To je pa ono, česar se boji oslabljena Evropa in ki zanjo nima svet ne moči niti volje, še manj pa potrebe. Toda naval hitlerjevskih bacilov na tem mestu bo skoraj nujno rasel, progresivno vplivu, ki ga bodo imeli narodni socialisti na zunanje-politično akcijo Nemčije. Na temenjenem mestu se je torej za bližnje čase bati nevarnih zapletitajev, če se hitlerjevski pokret ne izvrže in ne ustali, kakor se je — v zunanje-političnem pogledu — pod pritiskom odgovornosti kanalizirala bojaželost italijanskega fašizma.

V zadnjih tednih je vsa Poljska vznemirjena. Vprašanje poljskega Pomorja, srčna točka v nacionalni in državni zavesti današnjega Poljaka, je premostilo ostru nasprotja med poljskimi strankami in skupinami. Pred Baltikom, čigar valovita siva površina navdaja Poljake z nekim, tujo skoraj neumljivim čustvenim nemirom, se ta močno strankarski narod skoraj avtomatično zlija v eno samo stranko, eno samo falango. Samo skrajna komunistična levica se obotavlja plazi ob strani in skriva tih priliv narodnega odpora s frazami o svetovni revoluciji, ki bo generalno rešila vse probleme.

Veliki tabori v Varšavi, Krakovu in v drugih poljskih mestih, neprestane resolucije in protesti, nacionalne priditve in drugi podobni znaki kažejo žilavo nacionalno odpornost Poljakov.

Njihovo stališče je dovolj znano: novo v tej stvari je samo to, kako mu dajo čedalje večji poudarek, kar je pač umljiva reakcija na glasove iz Berlina. Nemčija smatra rešitev vzhodno-pruskega vprašanja za provizorij. Poljska za definitivum. Med to in ono tezo ni kompromisa in je težko videti njegovo možnost. Že nekaj časa se ponavljajo

vesti o neposrednih pogajanjih med Nemčijo in Poljsko. Pojavil se je celo načrt, po katerem naj bi se sporno ozemlje tako zvan »koridor«, nevtraliziralo. Zdi se, da je to morda edino mogoča kompromisna formula psihološko nezadovoljiva za Nemce in za Poljake. Videti je, da ne gre samo za vprašanje spornega ozemlja, marveč tudi za vračanje prestiža. Kakor se nemške množice niso mogle sprijazniti s svojo weimarsko republiko, se tudi ne morejo sprijazniti s sosednjo svobodno poljsko državo. Na dnu nemške averzije proti Poljakom pa morda poleg rasne mržnje tiči še kaj drugega: strah pred porastom Poljske. Statistično je jognano, da Nemčija po svoji populacijski moči neizprosno nazaduje. To, kar so Nemci desetletja zelo radi očitali Francozom, jih sedaj same bje v obraz: nemški narod izgublja na številu. Med tem se pa baš Poljaki vidno množijo. L. 1929. se je število prebivalcev pomnožilo za 468.000 oseb, naslednje leto pa za 525.000 oseb, kar pomeni porast v enem letu od 15,3 na 17,0 pro mille. To so številke, ki jih Nemci dobro poznajo in ki jih hitlerjevska »rasna politika« obrača v svoji prid. Treba je Poljake čim bolj izolirati, jih navdati s kar največjim strahom in eventuelno znova razdeliti. Vse kaže, da imajo v tem pogledu že tajen pristaneček sovjetske Rusije, vzhodni oportunistični pogodič o nenadnanju med Varšavo in Moskvo. Tudi hitlerjevska Nemčija se zanaša na splošno solidarnost sovjetov v poljskem vprašanju, če bi le-to dozorelo do usodne odločitve.

Tako se ob Baltičnem morju, h kateremu se je po l. 1918. zaletel velik delotvoren in pozitivno stvarjajoč val osvobodnega poljskega naroda, lomita zapadna in vzhodna politična linija in sekata prav na točki — Gdansk. Danes se Poljska zaveda, da je v politiki nasproti Gdanku zamudila najugodnejše čase, računajoč z dolgotrajnejšim procesom v Nemčiji. Zdi stoji obdana od poljskega suverena ozemlja, tik pred srčno točko Poljske — Gdynio — kula nemškega imperializma, vsa napolnena z izjavo hitlerjevcev. Pod to kulo se skriva smodnik za vso Evropo. Pokazalo se je dovolj očito, kako pojmuje nacionalistična Nemčija nevtralizacijo spornega ozemlja. Zato je Poljska danes v izredno težkem in vsemu svetu odgovornem položaju: bolj kot katerakoli država v Evropi čuti trdoto novega položaja v Nemčiji.

Jugoslovenska javnost mora z vso pozornostjo zasledovati razmere ob Baltiku in položaj na Poljskem, zakaj videti je, da je Poljska za vse ostale srednje in male države na najbolj izloženem mestu pred novim panzer-manski valom, ki preti zlasti srednje-evropskemu slovanstvu. Poljski odpor nam vzbuja simpatije in bi le želeli, da bi se napetost ob Baltiku olajšala mirno in brez poljskih žrtve.

Avstrijsko posojilo

Prvi teden julija so v Lozani ugodili prošnji Avstrije za mednarodno posojilo 300 milijonov šillingov in določili obliko zanj. Celotna vsota sicer še ni pokrita, vendar je gotovo, da so dunajske prošnje in mednarodna, kakor še vselej, našla ugoden odziv pri zapadnih državah.

Duna, in z njim nemške dežele bivše Avstrije se še vedno ne morejo zveljaviti v nove prilike. Do prevrata so prekomerni visoki standardi nemškega dela Avstrije zasnovali predeli, ki danes nepovratno spadajo v češkoslovaško, poljsko, jugoslovensko in deloma italijansko ter rumunsko državno območje. Dunaj je prenehal biti ono važno gospodarsko središče in njegovi poslji so v večjem delu prešli na posamezna mesta v naslednjih državah.

Prilagoditve zmanjšanje države pa po logični nujnosti tudi ni izpremenilo mišljenja avstrijskega prebivalstva, ki smatra, da mu je na večne čase privrženo, da živi od tujih sredstev. Na mesto nekdanjih nemških pokrajinskih monarhije so stopile zapadne države, toda njih pomoč ima to slabo stran, da jo je treba vračati v pogojenih krajših ali daljših rokih. Tega neprijetnega dejstva se na Dunaju polagoma vendarle zavedajo. Kakor je zanje vsakega veselo, da dobe posojilo, tako je na drugi strani nekoliko grenko spoznanje, da milijoni šillingov ne bodo prišli v celoti v dobro ne posrednemu avstrijskemu gospodarstvu in njegemu potrebam marveč komaj po manjšem delu, tako da si nihče ne more obetati, kakoga znatnejšega olajšanja.

Krog dunajskih gospodarstvenikov govori naravnost, da je Avstrija sicer dobila posojilo, denarja pa da ne bo niti povohala. Milijoni bodo neopazno izgubili v pesku avstrijskih dolgov in nesrečnih pomoč zapadnih držav, ki se videti je v okolščini, da je tretina posojila že v naprej določena za kritje avstrijskega kratkoročnega dolga na Anglijskem. Pri takem stanju stvari ostane vladi 200 milijonov šillingov, ki pa jih mora porabiti v podporo avstrijske valute in da zamaši nekatere vrzeli v državnem gospodarstvu.

Spričo katastrofalnega položaja je Avstrija pokazala nekoliko dobre volje s tem, da je znižala proračun na poldrug milijard šillingov. Kljub temu pa izhoda še niso našli, kajti od te vsote gre ravno tretjina za stroške socialnih dajatev. Ne gre grajati Dunaja zavoljo tega, da ima vrneno socialno zaščito čepav izdatki zanj tvorijo tako znatno vsoto, pač pa je napaka v celotnem gospodarstvu, ki zadnje desetletje ni kazalo niti najmanjše tendence, da se prilagodi novim in temeljito izpremenjenim prilikam. Država je letos dosegla 250 milijonov primanjkljaja, železnice same pa imajo razen tega iznaden blizu 100 milijonov. Če samo za pokritje teh primanjkljajev bi novo posojilo ne zadostovalo, po določbah, ki predpisujejo uporabo dovoljenega kredita, pa bo za sanacijo državnih finančnih komaj kaj ostalo. Ako vzamemo v

Povratek Nj. Vel. kralja v Beograd

Beograd, 19. julija. p. Nj. Vel. kralj se je nocoj vrnil v Beograd s svojega potovanja po Crni gori in Bosni. Na kolodvoru so sprejeli kralja člani vlade s predsednikom dr. Sršićem na čelu.

Železniške olajšave za poset konjskih tekem

Beograd, 19. julija. p. Z odlokom ministrstva za promet je dovoljena polovična vožnja na državnih železnicah vsem posetnikom konjskih tekem v naši državi. Vožni listki se bodo izdajali z veljavnostjo dva dni pred tekmami in dva dni po njih.

Stenografski kongres v Zagrebu

Zagreb, 19. julija. n. V dnevi 19. in 21. avgusta se bo v Zagrebu vršil državni stenografski kongres. Istovrstno bo zboroval tudi hrvaški stenografski društvo. Pripravljeni odbor za kongres je že razposlal po vsej državi primerna povabila.

Nove zgodovinske najdbe v Splitu

Split, 19. julija. n. Te dni so porušili staro hišo firme Bončić & Mitrović, ki je stala ob Krešimirjevi ulici na tleh nekdanje Diklecijanove palače. Pri porušitvi hiše so našli sledove obodnega zidu cesarjevega doma in odkrili so temelje kolonade, ki je bila zgrajena na obeh straneh glavne ulice na Diklecijanovih tleh. Dva so izsledili celo sfingo iz črnega granita.

Slovo dunajskega poslanca Jurišića

Dunaj, 19. julija. AA. Snci je osebe jugoslovenskega poslanstva na Dunaju v prisotnosti novega poslanika Gjorgja Nastasijevića priredilo poslovilni večer na čast pooblaščenemu ministru Momčilu Jurišiću, dosedanjemu izvršniku poslov. Pri tej priliki so posamezni govorniki v prisrčnih besedah naglašali odlično harmonijo, ki je vladala med dosedanjim šefom poslanstva in njegovimi sodelavci.

Usodne nesreče otrok

Ljubljana, 19. julija. V splošno bolnico so pripeljali pred nekaj dnevi 15letnega hlapčka Franceta Ažmana, uslužbenega pri posestniku Šuštaršiču v Kamni gorici. Dečko je doma pripravljal krmo za živino ter je po nesreči nem naključju prišel v bližino slamozevnice, ki je urejena na električni pogon. Kolesje je fanta zgrabilo za prednasnik ter ga z vso silo pritegnilo k sebi. Kolo je nesrečnega treskalo ob tla ter je na njegovo vpitje prišel v bližini se nahaajoči hlapček, ki je pograbil fanta in ga šele po nekaj trenutkih osvobodil s kolesja. Ažman je bil tedaj že nezavesten. Kolo mu je strlo levo roko dobi, pa je tudi hude notranje poškodbe. Mladi hlapček, ki je bil popolna sirota ter je služil že od otroških let, je v bolnici izdihnil.

Huda nesreča se je nadalje pripetila 12letnemu Grumu, sinu mestnega delavca iz Florjanske ulice 20 v Ljubljani. Odšel je bil pred nekaj dnevi na počitnice v v. Kamnik pri Presejru, kjer je pomagal nekemu posestniku pri kmetijskih poslih. Včeraj dopoldne je hotel odvezati junca, a nanj June je bil muhast in je fanta pred hlevom nenadoma napadel in ga z rogovi podrl na tla. Dečkove poškodbe so bile tako hude, da so ga morali ne doma prepeljati v ljubljansko bolnico, kjer pa je smotil podlegel poškodbam.

Na zdravljenje v bolnico so pripeljali danes dopoldne 11letnega sinčka kovača iz Senčice pri Medvodi. Avguštna Dečka, ki je padel z lestve in si zlomil desno nogo.

Posledice hude ure okrog Tetova

Skopje, 19. julija.

Posledice in škodo strašne nevihte, o kateri smo že kratko poročali, preiskujejo in cenijo sedaj razne komisije v Tetovu in okolici. Nevihta je nastala nenadno in v kratkem času so se potoki spremenili v strašne hudournike. Tetovska Reka je s silnimi valovi drla preko svojih bregov. Ta reka od leta 1908 še ni nikdar tako močno narasla, a tudi takrat so bile njene poplave posledica dolgotrajnega hudega deževja in pritokov iz gora, od skopnelega snega. To pot pa se je utrgal velik oblak in je vsa nevihta trajala le nekaj ur, posledice pa so neprimerno hujše od omenjene katastrofe leta 1908.

Bližu Tetova je zdravilni vrelc Hidar, ki ga je hudournik takoj ob izbruhu nevihte visoko zasul ter poplavljal in razdeljal razna zdraviliška in druga poslopja okrog njega. Sele danes je začela mineralna voda spet prihajati na dan skozi visoke nasipne prsti in kamenja. Tetovska reka je na mnogih krajih popolnoma spremenila svojo strugo. Bližu vrelca Hidarja je deloma iz hribov pridrl hudournik, deloma pa valove Tetovske Reke, ki je nreklopo strugo in nevarno izpodredilo veliki hrib. S hriba so se že vsule močne lavine, ki pa su še zaenkrat zajele. Nevarnost plazov je še vedno zelo velika. Pot, ki vodi preko Šar-planine v Prizren, je popolnoma presekana z globokimi prepadmi, ki so jih napravili gorski hudourniki. Velik del tega pote v približni dolžini 100 m ki je vodil po pobočju, se je popolnoma zrušil v reko, ki je ob vzhodju napravila svojo novo strugo. Veliko truda in časa bo stalo, preden bo Tetovo spet zvezano preko planine Šar-planine. Po novih koritih Tetovske Reke, ki so deloma še pod vodo ali pa jih označujejo velike nasipne blata in kamenja ter po že praznih strugah hudournikov se vidijo ostanki hiš, raznovrstno orodje in vozila, ki so globoko zasajena v blato in kamenje.

V tetovski okolici je vodilo preko Reke več lesenih sicer primitivnih a vendar dokaj čvrstih mostov. Ostal pa ni po parurni nevihti niti eden. Na mestih, kjer je Reka zapustila prvotno svojo strugo, je nakopiženo blata in kamenja na 3 metre debelo. Oh spodnjem toku so daleč na okrog opustošeni raznovrstni nasadi in porušene ter močno poškodovane mnoge hiše. Učitelj v vasi Velike Rečice je privedoval komisijski navšte dogodke iz kratke dobe nevarja. Nevihta je zatekla mnoge ljudi na polju ter so bili po hišah le starci in otroci. Panika je bila nepopisljiva in je čudež, da ni bilo smrtnih žrtve. Nekateri starci, bolniki in porodnice pa so pretrpeli toliko strahu in naporov, da se borijo s smrtjo.

Agrarna reforma in gornjegrajski okraj

Veliko zborovanje kmetov v Rečici za popolno izvedbo agrarne reforme v gornjegrajskem okraju

Rečica ob Savinji, 18. julija.

Zadruga agrarnih interesov in krajeva organizacija JRKD na Rečici sta sklicali v nedeljo 17. t. m. pri Repensku v Niski javen shod volilcev, na katerega sta povabili domačega poslanca Rasta Pustoslemška, poslanca Milana Mravlje, baa. v. svet. Matijo Goričarja in dr. Janžeta Novaka. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba tako številna, da se je moral shod vršiti na prosvetnem vrtu Repenske gostilne.

Shod je otvoril odbornik g. Anton Tiršak, ki je na kratko razložil, zakaj je bil sklican pozdravil navzoče volilce in dal besedo dr. Janžetu Novaku, ki je v stvarnem govoru razložil važnost in pomen agrarne reforme vobče in za gornjegrajski okraj še posebej navajal vzroke, zakaj se agrarna reforma v tem svazu ne bo izvedla tako, kakor drugod in poudarjal nujno potrebo, da se borba kljub temu nadaljuje z vso energijo dokler ne bo agrarna reforma izvedena tudi v gornjegrajskem svazu. Zborovalci so govornikovim izvajanjem navdušeno poskakali.

Oduševljeno aklamiran je na to govoril

poslanec Milan Mravlje

V temperamentnem govoru je zborovalcem pojasnil, kako se je v zadnjem trenutku izgnala izvedba agrarne reforme v gornjegrajskem svazu. Sredi meseca januarja je bil v Beogradu že pripravljen odlok, ki je odredil izvedbo agrarne reforme na vsem ozemlju naše kraljevine brez vsake izjeme. Pa sta prišla v prestolnico dva škofa, ki sta dosegla, da so bila škofova veleposvetstva proglašena za cerkvena in tako odločena uderu agrarne reforme. Gozdovi, torej ostanje last škofovne graščine, pašniki in obdelana zemlja pa pripadejo tistim, ki jih uživajo, to je kmetom. Ta uspeh pa ne sme nikogar ustrašiti. Naproti! S podvojeno močjo se mora nadaljevati borba za agrarno reformo. Kmetje morajo strniti svoje vrste in složno nadaljevati boj za staro pravdo, pa bodo končno zmagali in si priborili svoje pravice, ki jim grejo po božjih in človeških zakonih. Edina stranka, ki se bori za koristi kmetov, je JRKD. Njej se naj pridruži vsi kmetje, pa bo zmaga na njihovi strani. Poslančeva jedrnat izvajanja so napravila na zborovalce mogočen vtis. Pripravljeni so bili konca.

Burno pozdravljen je nato nastopil domači

poslanec Rasto Pustoslemšek

V svojem govoru je poudarjal, da je imel shod na Ljubnem ta uspeh, da pride komisija, ki ima odmeriti pašnike, v gornjegrajski svaz 1. avgusta. Treba bo sedaj napeti vse sile, da rešimo kmetu, kar se da rešiti. Nastopiti bodo morale složno občine in zadruge agrarnih interesov. Vodila se bo borba za vsak kosček pašnika. Borba bo težka. Na eni strani škofova graščina, oprta na duhovščino, na drugi strani siromahni, goloroki kmet. Da mora v tej neenaki borbi biti poslanec na strani kmetov, se razume. Zato smatra za svojo dolžnost, da bo z vso pozornostjo sledil delovanju pašniške komisije. Tudi on bo 1. avgusta budno pazil, da kmetje ne bodo prikrajšani v svojih pravicah. In v tem ga bodo podpirali, to lahko zagotovi, vsi trije naši ministri.

Poslanec je nato omenil, da skušajo gotovi elementi, ki stoji zelo blizu bivši SLS, propagirati tudi v gornjegrajskem svazu idejo neodvisne slovenske republike in je vzkliknil: »Vsa dravska banovina enodušno odklanja to blazno in zločinsko pošetje, nihče pa ne z večjim ogorčenjem in studom, kakor prebivalstvo gornjegrajskega svaza, ki se zaveda, da so blaginja, gospodarski napredek in bodočnost tega okraja osigurani samo v enotni nerazdružljivi kraljevini Jugoslaviji in da bi pomenila meja ob Sotli in Kolpi neizogibno gospodarsko smrt gornjegrajskega svaza.« Pri teh besedah je jela vsa množica poskati in vzklikati: »Tako je! Doli z izdajalci domovine!»

Poslanec je zaključil svoja izvajanja: »Trinajst let ste slepo zaupali bivši SLS in dajali kroglice poslanecem, ki vam jih je pripravala ta stranka. Toda, kaj so storili za vas? Ali so samo s prstom gajali, da bi se izvedla agrarna reforma, ki je zlasti za gornjegrajski okraj življenjskega pomena? Pod vplivom škofov in duhovšine niso ne samo nič storili za izvedbo agrarne reforme, marveč so jo celo sabotirali in ukrenili vse, da jo preprečijo. Dokaz tega današnji shod, ki bi ga brez dvoma ne bilo treba, ako bi prejšnji slovenski poslanci storili svojo dolžnost, ki jim je velevala, da ščitijo interese kmetov in malega človeka, ne pa koristi posrednikov. Ne misli se ta tudi škof al. knez. JRKD je stranka, ki hoče biti predvsem zaščitnica kmetov in malega človeka. Da je to v resnici, je dokazala z vsem svojim dosedanjim delovanjem. Zato se tudi zavzema za izvedbo agrarne reforme, zato je sklicala tudi ta shod. Kdor torej boče dobro sebi.

dobro vsemu prebivalstvu gornjegrajskega okraja, kdor predvsem hoče da se izvede agrarna reforma tudi v tem svazu, ta mora vstopiti v vrste te stranke, da jo udeleži in »krepi« tako, da bo močna dovolj da ne aha dala tudi proti volji onih visokih gospodov, ki so v Beogradu preprečili izvedbo agrarne reforme v gornjegrajskem svazu, kmetu ne samo pašnike, marveč tudi vso drugo zemljo z gozdovi vred.»

Zborovalci so govornikova izvajanja nagradili z burnim odobravanjem. Tako je pristopilo 30 novih članov krajevnih organizacij JRKD, ki šteje danes že 171 članov in je sedaj najmočnejša v svazu.

Ban. svetnik Matija Goričar

je tudi izjavil, da je z vsem srcem za izvedbo agrarne reforme v gornjegrajskem svazu. Prečital je vlogo, ki jo je poselil banki upravi, kakor tudi odgovor, ki ga je dobil na svojo vlogo. Njegovo izjavo so vzeli zborovalci z velikim odobravanjem na znanje.

V imenu sreskega odbora JRKD je njen predsednik dr. Teodor Sbrizaj izrekel govornikom za poučna in bodrilna izvajanja iskreno zahvalo in jih prosil, naj se tudi v bodoče z enako vnemo, kakor doslej zavzemajo za koristi ljudstva.

Predsednik »Pašniške zadruge« v Bočni Fr. Pormat je izjavil, da je bil svoje čase socialni demokrat, danes pa je z vso dušo v taboru vsehdržavne stranke, ker se je prepiral, da je ta stranka res ljudska in socialna in da vlada, ki je izšla iz te stranke, res dobro dela. Zato predlaga zaupnico vsem poslancem te stranke, imenoma posl. Milanu Mravljetu, zlasti pa domačemu poslancu Rastu Pustoslemšku.

Predlog je bil z viharim odobravanjem soglasno sprejet.

Končno je dr. Janže Novak predložil resolucijo, v kateri zborovalci z ogorčenjem obsojajo zločinsko propagando za slovensko republiko in kategorično zahtevajo, kakor na shodu na Ljubnem, izvedbo zakona o agrarni reformi v vsej čistosti tudi v gornjegrajskem svazu.

Za resolucijo so enodušno med burnim odobravanjem glasovali vsi zborovalci.

Po krasno uspelem shodu se je vršila seja sreskega odbora JRKD, ki je bila v prvi vrsti posvečena organizacijskim vprašanjem.

Smrtna nesreča pri kuhanju parketnega čistila

Novo mesto, 19. julija.

Danes okrog 9.30 se je zgodila v stanovanju novomeškega odvetnika dr. Davorina Grosa, v Kapiteljski ulici št. 4 huda nesreča. 45letna služkinja, Ančka Iler, je kuhala parketno čistilo. Zaradi prevleke vročine se je zmes nenadoma vnela in plameni so zajeli tudi služkinjo. V hiši sta bila odvetnikova gospa Jelica in njen dveletni sinček Martin. Gospa je prihitela služkinjo na pomoč in je tudi alarmirala gasilce. Med tem je prihitel na pomoč Andrej Agnitsch, ki je ogenj pogasil, pograbil dete in z njim bežal na ulico. Služkinjo, ki je bila vsa ožgana in je stekla na cesto, je poštni šef Kukovića odnesel v bližnjo žensko bolnišnico. Nesrečnica je okrog 15. ur popoldne izdihnila. V bolniški oskrbi sta tudi gospa Grosova, ki je ožgana na obeh rokah in glavi ter njen sinček, ki ima hude opekline na desni roki in licu.

Velik požar zaradi strele

Novo mesto, 19. julija.

Včeraj popoldne, ko se je pripravljalo vreme na hudo uro, je udarila strela v ekedne posestnika Jankovića v Srečju pri Šmarjeti. V nekaj trenutkih je pogorel ves skedenj, v katerem je bilo mnogo sena in nekaj vozov rži. Zaradi močnega vetra se je požar razširil še na drugo gospodarsko poslopje, katero je oženj prav tako v kratkem uničil. Tudi stanovanjska hiša, na kateri je opeka zaradi strahovite vročine popokala, se je vnela. Vaščanom in gasilec iz Grmovelj ter Šmarjetje se je posreželo ogenj še pravočasno omejiti. Bil pa je že skrajni čas, ker se je oženj razširil skoro tudi na gospodarsko poslopje sosedja Kirna. Jankoviću je požar poleg poslopij uničil žito, krmo, slamorezno in ostalo poljsko orodje, sode ter 20 hl vina. Prizadejal mu je obšutno škodo, ki je le deloma krita z zavarovalnico.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Vreme bo spremenljivo, vedro ali poloblačno, ponekod se bo morda docela oblačilo, tudi deževje ni izključeno. — Silnaja vzhodnejša dne: Močna in široka barometrska depresija prevladuje sedaj v vzhodnem delu kontinenta.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Pretežno jasno, toplo — z nevihtami.

Vsem znancem in prijateljem je: Čamo tužno vest, da nas je danes za vedno zapustil nad vse ljubljani sorog, oče in tast, gospod

Ljudevik Slanc

Pogreb nepozabnega pokojnika, ki smo ga vsi nad vse ljubili, bo v četrtek ob 7. zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Trojici.

Rogaška Slatina, dne 19. julija 1932.

Roza Slanc, soproga; Jože, Mici Legat roj. Slanc, Janko, E. Karel, otroci; Janko Legat, zet; Mici Slanc roj. Schnur, snaha.

Naši kraji in ljudje

Kranj za tujski promet

Kranj, 18. julija.

S prihodom sedanega sreskega načelnika g. dr. Franca Ogrina v Kranj se je začelo resno pretrgati vprašanje tujkega prometa v našem mestu in okolici. Ustanovilo se je »Tujeko-prometno društvo«, katerega prvi uspehi so se lepo pokazali na rednem običnem zboru, ki se je vršil predelki petek zvečer. Občni zbor je otvoril predsednik g. Fran Gorjanc, ki se je topio spominjal pokojnega odbornika Janka Sajovic. Lepo sestavljeno poročilo tajnika g. Zmaga Kožmana je pokazalo kar zadovoljiv napredek. V okviru društva je bil ustanovljen propagandni odtsek. Namen društva je začel v prvi vrsti ta, da ustvari v Kranju potrebne pogoje za razvoj tujkega prometa. Mestna občina si je letos nabavila škroplilni avtomobil. Propagandni odtsek je izdal lično brošuro o Kranju, katere besedilo je sestavil kot odbornik g. sreski načelnik.

Nad 4000 brošur je bilo razposlanih vsem tujsko prometnim društvom ter javnim in denarnim zavodom v vsej državi. Občina je popravila poti in klopi v vseh drevesih. Društvo je postavilo 23 napisnih tablic in informacijsko tablo pred postajo. Natančno se vodi tudi evidenca tujskih sob. Da bo Kranj odslej bolje zastopan na tujsko prometnih razstavah bo do konca aprila 1933 izdelal znani strokovnjak g. Ivan Selan, posestnik in župan v Suhem dolu, relief našega mesta in okolice, ki bo stal kakih 25.000 Din. Mnogo zaslug za napredek društva gre g. sreskemu načelniku in županu g. Cirilu Pircu, ki je izposloval, da je mestna občina društvo tudi finančno podprla. Zal, pri nas še ni vsem dovolj jasno, kolike važnosti je za vsak kraj tujski promet, od katerega more imeti vsak dobiček, če ne neposredno pa vsaj posredno. Pogrešno je mnenje, da bi industrijsko mesto ne moglo biti hkrati letovišče. Občni zbor je izrekel občni in še posebej g. županu zahvalo za vse storjeno; prav tako tudi zgledno delovanju društvenemu tajniku g. Kožmanu. G. župan je obljubil, da bo občina tudi v bodoče stala društvu ob strani, kolikor bo pač našla njezova iniciativa razumevanje pri občinskih odbornikih.

Zal ni bilo mogoče že letos zgraditi novega kopališča med hujanskim mostom, ki bo stalo najmanj 800.000 Din in ni mogoče dobiti potrebnega kredita. Blagajnik g. Jožko Majdič je poročal, da je bilo lani 19.841 Din denarnega prometa, skupno premoženje pa je znašalo 12.817. G. Rici Mayr, ki je zastopal podružnico SPD, je poudaril, da se moreta ob društvi medsebojno podpirati. Planinsko društvo je letos postavilo na kolodvoru markacijsko karto, v bodoče pa bo zgradilo kočjo na Baseljskem sedlu. Nato je bil izvoljen novi odbor, ki mu predseduje dr. Ogrin, podpredsednik je Gorjanc, blagajnik Majdič, tajnik Kožman, odborniki Peterlin, Holčaker, Slavec, Mayr, Pirc in Sirc; namestniki Bezjak, Kramaršič, Terčon, Mucolini, revizorja pa dr. Sajovic in Bezjak.

Smrten skok jugoslovenskega dijak

Dunaj, 19. julija.

Na Dunaju se je v nedeljo zjutraj odigrala strašna žalostna mlača mladega dijak. Okrog pol 7. zjutraj so redki pasanti videli, kako se je na oknu stanovanja v četrtem nadstropju hiše št. 35. v Josefstadtski ulici pojavil mlad, dobro oblečen moški ter se z glasnim vzklikom vrgel v globino na ulico, kjer je obležal v mlaki krvi. Poklicani policisti so s pomočjo hišni- nesrečnej se slušatelj medicinske fakultete Gjuro Veselinov, ki je študiral na Dunaju že več let ter je zadnje tri mesece stanoval pri gospe Engelmayerjevi, kjer je zdaj na tako strašen način končal svoje življenje.

Pozneje so na policiji izpovedali ljudje iz hiše in drugi, ki so poznali nesrečnega mladeniča, da je motiv njegove žalostne smrti najbrž nesrečna ljubezen.

Medicinec Djuro Veselinov se je pred meseci zaljubil v neko mlado Dunajčanko in je znanec dejal, da bi se prav rad z njo poročil, delajo pa mu zapreke starši, ki so mu izbrali neko drugo nevesto. Že 15. t. m. se je nameraval odpeljati domov na počitnice. Sostanovalec so ga videli zadnjič v soboto ponoči, ko je zapustil svoje stanovanje ter pri najbližjem poštnem nabiralniku oddal neko pismo. Potem se je spet vrnil v hišo, katero je zapustil šele, ko se je na tako tragičen način ločil od življenja.

Na spominski svečanosti vrh Kajmakčalana

Bitolj, sredi julija 1932.

Kapelica, ki jo je 1917 dal na Kajmakčalanu zgraditi takratni prestolonaslednik Aleksander, slavi svojo slavo na Petrov dan, 12. julija. Že od 1928 prireja Udruženje rezervnih oficirjev iz Bitolja na ta dan posebne spominske slavnosti, po katerih je postal Kajmakčalan v zadnjih letih prava bojišča pol jugoslovenskih nacionalistov. Letos je bil Petrov dan na Kajmakčalanu praznovan na izredno slavnosten način. Na slotine rezervnih oficirjev iz raznih pokrajin naše kraljevine, aktivni oficirji, predstavniki raznih oblasti in društev ter mnogo naroda se je zbralo na najvišjem vrhu planine Nidže (2525 m).

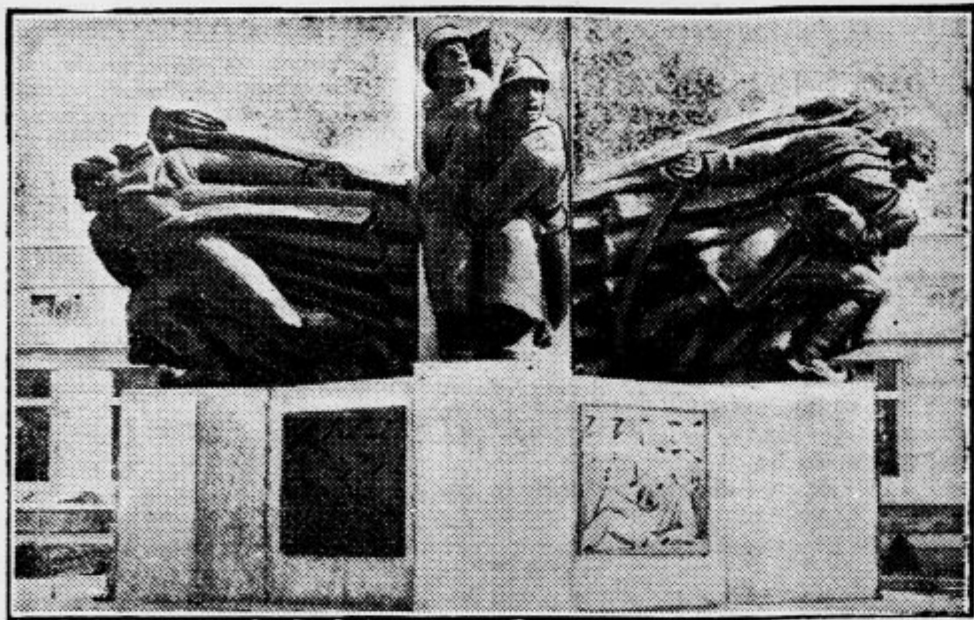
Že ob dveh ponoči so oživele bitolske ulice. Na cesti Kralja Petra so brneli motorji avtomobilov, ob treh zjutraj pa se je izpred hotele Bosnac začela pomikati karavana 10 avtobusov, 12 vojaških kamionov in 13 luksuznih avtomobilov. Vozeči se skozi bogato pelagonsko ravnino in vasi, ki leže ob cesti, so bili naši nacionalni romarji povsod navdušeno pozdravljani. Mnogo naroda se je na konjih, oslih in mezhig pridružilo avtomobilski karavani, ki je po peturni naporni vožnji op nešteti serpentinah in ne ravno dobri cesti prispela na vrh.

Na Kajmakčalanu se je že precej zgodaj pričela v kapelici služba božja za vse, ki so na tej planini pustili svoja življenja za naše osvobodjenje. Služba božja, pri kateri je bilo bitolsko pevsko društvo »Kajmakčalan« in evirala vojaška godba, je opravil bitoljski vladika dr. Nikolaj Velimirovič z asistenco več arhimandritov in dru-

V stanovanju nesrečnega dijak niso našli nobenih poslovnih pisem, na mizi pa je ležala brzojavka njegovih staršev, v kateri stoji, da mu zahtevanega denarja ne morejo poslati in da se naj obrne do gospoda, ki mu je denar že poprej dajal. Ker so našli pri mladem samomorilcu še lepo vsoto 250 šilingov, je vendarle dvomljivo, da bi si bil vzel življenje zaradi denarnih skrbi. Brzojavka njegovih staršev se nanaša najbrž na devizne odredbe,

ki onemogočajo nujna denarna nakazila.

Veselinov v zadnjem času pri svojem studiju ni imel posebne sreče in je dunajska policija svoje protokole o njegovi prostovoljni smrti na podlagi vseh poizvedb pač morala zaključiti z lakonično zapovedjo: nesrečna ljubezen. Dunajska policija trdi, da je Veselinov doma iz Jugoslavije, ne navaja pa rojstnega kraja, odnosno bivališča pokojnikovih staršev.

Skupine bojevnikov na spomeniku padlim šumadinskim borcem v Kragujevcu, močno izrazno delo umetnikov Augustinčiča in Kljakovića.

Ljubavna drama od Sv. Križa pred senatom

Cestar Jože Sotlar, ki je ustrelil izvoljenko in ranil sebe, je bil obsojen na leto dni navadnega zapor

Ljubljana, 19. julija.

Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. dr. Ernesta Kobeta je danes v kratki razpravi obravnaval ljubavno tragedijo banovinskega cestarja, dvakratnega vdovca, očeta 5 otrok, 39letnega Jožeta Sotlarja, doma z Brezovega, občina Poljsnik, okraj litjski.

Državni tožilec dr. Ogorečnik je cestarja obtožil zločinstva po členu 168. kaz. zak., ker je 10. maja letos v Višnikarjevi gostilni v Gabrovki pri Sv. Križu nad Litijo z lovsko puško ustrelil svojo izvoljenko Rozalijo Šinkovičev. Strel jo je pogodil v trebuh, ji raztrgal jetra, levo abdominalno aorto in zgornji del levih ledvic, da je na licu mesta takoj umrla zaradi izkrvavitve. Ustrelil jo je na njeno izrecno, resno zahtevo. Obtožnica v kratkih obrisih navaja ljubavno razmerje med vdovcem cestarjem in 19letno Rozalijo. Slika tudi kritične dogodke v gostilni Višnikarjevi, kjer je cestar okoli 9.30 dopoldne ustrelil dekle v gostilničarjevi spalnici in nato nameril puško še na svoje srce. Ko je pa z desnico sprožil dvocevko proti sebi, ga je strel zadell višje v levo ramo. Cestarja so najprej prepeljali v novomeško bolnico, od tam pa po okrevanju v ljubljansko zaporo.

Na poziv senatnega predsednika, naj podrobno pove, kako se je odigrala njegova ljubavna drama, je obtoženec, ki ima

levo roko še obvezano, ves potr in tiho izjavil: »Res je... Iz ljubezni... Njeni so na protokoli poroki... Obtoženec je nato v presledkih opisoval prizor v gozdu, ko sta se 9. maja zvečer sestala ne daleč nad Rozikino hišo, naposled pa dogodke v Višnikarjevi gostilni pomoči in drugo jutro, ko so padli usodni strel. »V gozdu,« je tiho pristavil, »je pred mano pokleknila in me rotila, naj jo ustrelim in nato še samega sebe.« V gostilni je pomoči pisala poslovlina pisma.

Kot priča je bil zaslišan gostilničar Anton Višnikar, ki je prav obširno očrtal vse prizore, ki so se odigrali pri njem. Predsednik je nato prečital zapisnike prič, ki so bile zaslišane v preiskavi, tako izpovedbe gostilničarke Karoline Višnikarjeve, njenega brata Lojzeta, Jožeta Zavrla, Francke Golobove, M. Sladičeve, nakar so sledili govori državnega tožilca in ex-offo branilca. Po kratkem posvetovanju je predsednik razglasil sodbo, s katero je bil Jože Sotlar obsojen le zaradi prestopka po členu 168. kaz. zak. na 1 leto navadnega zapor. V kazni se mu všteje preiskovalni zapor od 27. junija dalje. Sotlar je sodbo sprejel. Sodisce je vpoštevalo vse olajševalne okoliščine, zlasti, da je bil obsojenec doslej še nezakazan, da je oče 5 otrok, ki zanj skrbi, kakor tudi, da ga je dekle prosilo za smrt. Razprava je trajala poldrugo uro.

Trije mladi roparji na Golovcu

Kar na lepem so se domenili in surovo napadli dve sprehajalki

Ljubljana, 19. julija.

Že nekajkrat smo pisali o drznih roparskih napadih, ki so se pripetili raznim osebam v mestu ponoči kakor tudi že podnevi. Le redkokdaj so bili storilci izsledeni. Ti napadi so delali policiji nešteto pregledav in varnostni organi so se trudili na vse kriplje, da spravijo zločince na varno.

Včeraj je vzhodni del mesta spet razburil tak skrajno drzen roparski napad, ki se je odigral še pri belem dnevu. Vdova 51letna Marija Čečeva, stanujoča na Grubarjevem nabrežju, se je napotila po 18. uri s svojo znanco 29letno uradnico Minko Ogrinovo iz Hradskega vasi na sprehod na Golovec. Ko sta dospeli na vrh, sta se nekaj časa zadržali v gostilni Gregorja Pavčiča. S seboj sta imeli tudi lovškega psa, ki je bil posebno všeč trem mladim fantom. Ti so se zadrževali v bližini hiše in so se na nadaljnjem sprehodu priključili obema sprehajalkama. Vsi trije so hodili kakih 5 metrov zadaj za ženskama in se ves čas med seboj tiho pogovarjali, tu pa tam pa so se motili s psom. Ko sta ženski prispeli do ribnika, ki je last tvrdke »Rabe«, so fantje prehiteli sprehajalki

za kakih 10 metrov in se nenadno ustavili. Cim sta prišli Čečeva in Ogrinova do njih, so se vsi trije zakadili v obe ženski. Prvi je podrl po tleh Ogrinovo, jo pričel daviti ter ji tiskal z dlanjo usta, da ni mogla kričati. Na mah jo je tako zdelal, da se je prestrašena gospodična vili kri iz nosa

Danes nepreklicno zadnjikrat!

Ob globoko znižanih cenah! Najstijajnejša satira na današnje lažimorale po znamenitem odskem komadu »Svetnik«

DEVIŠKI JAKOB

Ralph A. Roberts

in Feliks Bressart

Najnovejši »Paramount tednik«

Ob 4., 4/8. in 4/10.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

sednica ženske podružnice Fidaka iz Skoplja. V imenu senata je govoril podpredsednik senata g. Altiparmaković, nato delegat zvečanskega okrožja, upokojeni oficir gosp. Milan M. Vujadinović iz Kosovske Mitrovice: Na Kajmakčalanu je bil postavljen temelj naše Jugoslavije, zgrajen iz krvi in kosti najboljših sinov jugoslovenskega naroda, tako trden, da ga nikdar nihče več razbiti ne more. Vsakdo pa, ki bi se drznil

ter iz ust. Drugi je medtem opravil svoj napad na ta način, da se je zagnal proti Čečevi, jo je podrl po tleh in ji tudi že iztrgal torbico iz rok. Tretji je med tem kolebal med obema in jima skušal pomagati. Ko je bil rop izvršen, je nevarna trojka pobegnila v gozd. Prestrašeni ženski sta odhiteli z Golovca na cesto, kjer sta srečali strážnika in mu nemalo razburjeni pojasnili pravkar prestani dogodek.

Na lov je takoj odhitelo več strážnikov. Napadalec pa že ni bilo nikjer več v gozdu. Mahnili so jo proti Rakovniku, od koder pa so se vrnili ter prišli na cesto poleg vojaškega strelišča. Tam jih je zasledil strážnik Jakob Bucik, pred katerim pa so zbežali in je strážnik mogel prijeti le enega. Bil je to komaj 17letni Roman V. z Rimske ceste. Strážnik ga je odvedel na strážnico, od tam pa na policijsko upravo, kjer so ga davi zaslišali. Pokvarjeni mladoletnik se je šele pred nekaj meseci vrnil iz vzgojevališča na Ponovičah, kjer je bival dve leti. Pripovedoval je, da je zdaj že ves čas brez posla in je rad postopal po Ljubljani. Tako je tudi večeraj popoldne srečal v mestu svojega tovariša, 18letnega čevljarskega pomočnika Ivana P., s katerim sta se dogovorila, da se gresta kopat na Špico. Tam sta našla še tretjega tovariša 18letnega Slavka P., stanujočega v barakah ob Cesti dveh cesarjev. Po kopanju so se vsi trije podali na Golovec, kjer so srečali omenjeni ženski in se kar v trenutku domenili, da ju napadejo in oropajo.

Kakor pravi Marija Čečeva, je imela v ročni torbici okrog 150 Din gotovine in pa razne druge predmete. Roman je izpovedal, da so si denar razdelili, torbico pa so odvrgli v gozdu. Druga dva napadala Slavko in Ivan, ki sta strážniku ubežala, se potepata zdaj najbrž po Dolenjskem, vendar je upati, da bosta kmalu prišla za aretiranim pajdašem za zamrežena okna.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove grenčice« Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavlja, da se poslužujejo »Franz Josefove grenčice« po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zle posledice starih šeg

Peč, 18. julija.

Gazi Kemal paša je v Turčiji odločno napravil konec mamičemu, kar je dotlej vsem muslimanom veljalo za največjo, nedotakljivo svetinjo, pa naj je bila stvar verske prirode, ali pa tudi le v starih šegah ukoreninjena navada. Današnja Turčija ne pozna večšenstva, žena je enakovredna možu in se ji ni treba več skrivati tujevoljni očem, a moža si izbira po svoji svobodni volji. Pri nas, med našimi muslimani, pa veljajo še vedno vse nekdanje verske postavbe ter šege in navade ter vse to morda še v znatno strožji meri, kot pa so vsaj v civiliziranejših krajih Turčije veljale pred Kemalovimi časi.

Med našimi muslimani, ki so po narodnosti večinoma Amaviti in le zelo redki pristni Turki, velja še dandanes običaj, da nevesta ne dobiwa dote od svoje hiše, temveč da jo mora ženin, oziroma njegov oče ali njegova rodbina kupiti od njene rodbine. In če potem ženin ali mož umre, se mora vdova poročiti z moškim iste rodbine, pokojnikovim bratom, očetom, stricem. Zlasti velja to za vdovo brez otrok in pa za nevesto, če njena rodbina ne vrne odkupnine, če jo pokojnikova rodbina zahteva, ali pa če pokojnikova rodbina ne sprejme vračila. Če je nevestina rodbina dobila toliko odkupnine, kolikor je zahtevala, potem ima ženinova rodbina še tem večjo pravico za to, da nevesta ostane v hiši. Seveda pa velja med našimi muslimani tudi še večšenstvo, do štirih žena.

V bližnji vasi Nebrdjanah se je izredno lepa Skurta iz Mehmetove rodbine v Peči zaročila s sinom Djemalja Jusufa. Stari Djemal je Mehmetovim izplačal 10.000 Din odkupnine in kmalu po zaročbi bi se bila morala izvršiti tudi poroka. Toda nesreča je hotela, da se je ženin zapletel v neki prepri in pretep, in v katerem so ga ubili. Skurtini bratje so tedaj hoteli vrniti Djemalju odkupnino, katere pa le-ta nikar ni hotel sprejeti. Starec, ki je bil zaradi Skurtine lepote čez usesa zaljubljen vanjo, se je pri snubitvi ni zaradi odkupnine prav nič pogajal s Skurtinimi brati, temveč jim je plačal, kolikor so zahtevali, in je sedaj zahteval, da se vdova — nevdova poroči z njim, dasi je imel že dve

Ste že slišali najnovejše?

- Naši Anici ni potrebna operacija.
- Kako je to vendar mogoče, ko je toliko trpela zaradi hemoroidov?
- Da, ali naš zdravnik je dejal, da pozna neko novo sredstvo, katero hoče preizkusiti, da — če je le mogoče — ne bi bila potrebna operacija. Odslej naprej uporablja Anica vsako jutro in zvečer Posterisan mazilo in začepke in verjemite mi, to učinkuje izvrstno. Konec je krvavenja, neznosnih bolečin in srbečice. Zdravnik je dejal, da bo, če uporablja to sredstvo še nekaj tednov, popolnoma zdrava.
- Tako, tako, ali je ta Posterisan drag?
- Kaj še! Tuba mazila stane 31 Din, škatlica začepkov pa 39 Din in se dobi v vsaki lekarni.

Odobreno od min. soc. pol. in nar. zdravja. S br. 906 od 10. maja 1932.

ženi. Skurta se je branila na vse mogoče načine, da bi se rešila poroke z mrzkim ji starcem, toda vse ni pomagalo nič. Stara šega je sveta stvar in gorje tistemu, ki se pregreši proti njej! Skurtini bratje — ženska itak nima in ne sme imeti svoje volje! — so se morali pokoriti tej stari šegi, dasi je tudi njim bila ta poroka vse, samo ne ljuba, in so dali Skurto Djemalju.

Lahko si je misliti, kak pikel je imela lepa mlada Skurta pri starem Djemalu, ki jo je neprestano nadlegoval s svojimi ljubeznivostmi, kar je pa na drugi strani podžigalo prvi dve njegovi ženi, seveda že starejših letnikov, da sta v svoji ljubosumnosti mučili novinko z vsemi mučnimi sredstvi, ki si jih more izmisliti ženska zloba. Skurta ni mogla več prenašati tega gorja in je pobegnila domov, k svojim bratom in materi. Djemalju ta beg seveda ni bil všeč in je nekakjark pozval Skurto, naj se vrne k njemu. Ker je bila »pravica« na njegovi strani, bi se bili naposed Skurtini bratje morali vdati njegovim zahtevam in mu izročiti sestro. Skurta je vedela to, a da bi se za vedno rešila neznoznega suženjstva pri mrzkem ji človeku, je poslegla po kameni sodi. Jedka raztopina ji ni uničila življenja takoj, temveč se je reševica mučila celih dvanajst dni in je sedaj izdihnila v neizrečnih mukah.

Nesrečna smrt lepe Arnavtke je v Peči in vsej okolici zbudila splošno obžalovanje, toda kaj se hoče: stare šege so — svete!

Grozovita bitka

Ptuj, 19. julija.

Vas Destinci pri Sv. Urbanu v Slovenskih gorah je bila v nedeljo ponoči priča žalostnega dogodka. Večja skupina moških fantov je popivala do polnoči v vinotoču, nakar se je odpravila domov. Iz bližnje vasi Levajncev pa je prihajala druga skupina fantov, med njimi Franc Hapتمان, posestnik iz Destincev. Med obema skupinama je že prej vladalo napeto razmerje zaradi spora na neki veselici 3. t. m. v Destincih. Ko so se zdaj nasprotniki srečali, je po kratkem prekanju takoj sledil pretep s koli, plankami in noži. Ko se je bitka že nekoliko poglobila, je posestnik Tomaž Čuš iz Levajncev bliskovito segel po nožu in zamahnil proti Hauptmanu, kateremu je dobesedno prerezal trebuh, da so mu takoj izstopila čreva. Z isto naglico je sunil z nožem tudi Franca Pukšiča iz Levajncev, v prvi in v levo nogo, nakar je še napadel Vinka Frica iz Destincev in ga ranil v meča. Vsi trije ranjenci so se valjali v mlahah krvi, več pruzadejano pa je odneslo obšutne praske, prižadejano s koli in noži. Ranjence so odpeljali k bližnjemu zdravniku dr. Potrču pri Sv. Urbanu, ki je nudil nujno pomoč in pozval reševalni avto iz Ptuja. Franca Hapتمان, ki je čreva držal kar v roki, je Franca Pukšiča je avto prepeljal v bolnico, dočim je Fric ostal v domači oskrbi. Hauptman je bil v bolnici takoj operiran in so ugotovili, da ima smrtno nevarne poškodbe, ker so tudi čreva ranjena, predvsem debelo črevo, ki je dvakrat prerezano.

Čuš je dejanje že priznal, vendar pa je začasno še na svobodi. Vsi fantje se izgovarjajo na pijačo. Tudi ranjenca sta bila v bolnici sodno zaslišana.

proslave je bilo tudi več grških vojakov in komandant grške obmejne straže.

Vekoslav Bučar.

Lotmersko pismo o krizi in drugem

Ljutomer, sredi julija.

Kdaj je kmet v prejšnjih časih slišal kaj o krizi? — Navadno takrat, če so se kakemu »stricu«, kakor pravijo pri nas mlajši vsakemu starejšemu človeku, »zvzvala pljuča« ali zmešala čreva. Zdravnik je takrat govoril z resnim obrazom o krizi in naš človek je nekako podzavestno razumel, da gre pri bolniku — pri tem pa ni mislil na Shakespearea — »za biti ali ne biti«. S tem nejasnim pojmom je združeval jasen občutek nečesa hudega, usodnega. Če je čital novine, je zvedel tudi o ministrskih krizah, ki se mu pa niso videle tako nevarne, ker so bile precej pogoste in so prišle na vrsto novi, zdravi ljudje in je življenje naroda teklo dalje kakor prej.

Danes je drugače. Povsod trobijo o krizi. Kriza leži v zraku, dojenček jo vdihava, otrok jo čuti, ko zmanjkuje materi dinarjev za sladkor ali celo za žemljo, ki jo je drugače prinesla domov vsako nedeljo po rani masi. Odrasli se pomenkujejo o tej pošasti povsod: pri delu na polju in v gorah, doma in v gostilni, pri pogrebih pa tudi na »gosturvanjih«. Niti starim ljudem ta beseda ni več neznana. O tem sem se preveril oni dan, ko sem šel v gorice lastnika našega »splošnega klenotarstva«, kakor on sam naziva svojo blo-

Pogled na nekdanja bojišča na Kajmakčalanu

Domače vesti

• Na tretjem mednarodnem letalskem mitingu v Curihu bo tekmovala tudi pet naših letalskih častnikov in to: kapetan! Forio Gradšnik, Zlatko Štintić, Gavro Škričanič in Leonid Baidak ter poročnik Kazimir Židanič. Tekmovali bodo na treh letalih. Velike tekme, ki jih priredijo švicarski Aeroklub v dnevi od 22. do 31. t. m. se nadalje poleg najboljših švicarskih pilotov udeležijo tudi glasoviti letalci iz Anglije, Francije, Nemčije, Poljske, Italije, Belgije, Danske in nizozemske. Naša ekipa je vsakega izvrstno izbrana in lahko pričakujemo lep uspeh.

• V vojni mornarici so po potrebi službe podeljeni na službovalce: kapetan korvete Nikola Krizomali v vojno-pomorsko odeljenje pomorskega arzenala, sanitetni kapetan I. razreda dr. Peter Bičkov sanitetnemu oddelku komande mornarice, poročnik fregate Zenon Adamič in poročnik korvete Milovan Mocaj na službovanje na kr. brodu »Sitalica«, strojni podporočnik Janko Guštan pa na kr. brodu »Zmaj«.

• Angleške vojne ladje v Crikvenici. Pred Crikvenico so dopadle tri angleške vojne ladje z otoka Malte. Na čast angleške mornarice se je priredila plesna zabava v hotelu »Park«. Godba angleške mornarice pa prireja koncerte v kopalnici.

• Dubrovnik daroval zastavo novi vojni ladji. Dubrovnika mestna občina je darovala lepo svilen zastavo novi ladji naše vojne mornarice rušilcu »Dubrovniku«. ki je te dni prispel v naše vode.

Znižali smo cene vsem oblačilom. Oglejte si zalogo!

J. MACEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

• Mehiški konzulat v Zagrebu objavlja, da so novi prostori konzulata v Kumičevci ulici 4. Stranke se sprejemajo od 10. do 13. ter od 15. do 16. ure; ob sobotah pa od 10 do 13. Uradno področje konzulata obsega dravsko, savsko in vrbsko banovino.

• Nove katedre na beograjski univerzi. Univerzitetni svet v Beogradu je razpisal natečaj za izrednega profesorja za katedro rastlinske patologije in sadjarstva, za katedro specialne živinoreje in mlekarstva, za katedro poljedelske in šumarske entomologije in uporabne zoologije, za katedro poljedelstva in poljedelskega orodja, katedro eksperimentalne fizike ter za katedro za ureditve hudournikov in dendrometrijo. Prošnje se sprejemajo v roku 6 tednov.

• Sprejem v višjo pedagoško šolo. V prvi letnik nižjega tečaja višje pedagoške šole v Beogradu se sprejme za prihodnje šolsko leto 1932-33 šestdeset rednih slušateljev-učiteljev in učiteljic osnovnih šol. Prijave se sprejemajo do konca avgusta.

• Sprejem vajencev v železniško obrtno šolo. Železniška delavnica v Velikem Bečkereku je razpisala natečaj za sprejem vajencev v obrtno šolo. Sprejme se do 40 vajencev. Prosilci morajo biti jugoslovanski državljani v starosti 14 do 17 let, ki so dovršili vsaj dva razreda gimnazije. Prijave se sprejemajo do 25. avgusta. Šolanje traja štiri leta. Plača v prvem letu znaša na dan 12, v drugem 14, v tretjem 16 in v četrtem 18 dinarjev. Natančnejša pojasnila se daje v pisarni sekretarijata delavnice v Velikem Bečkereku.

• Na Masarykovem učiteljsku za izobrazbo strokovnih učiteljev v Brnu sta letos položili diplomski izpit edini dve jugoslovenci gđ. Milica Hrevačeva in iz Ljubljane in gđ. Vera Svetčeva iz novega mesta, obe s prav dobrim uspehom. Čestitamo!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

19. julija

Ljubljana 7, 762,4, 15,0, 80, ENE1, 1, 1,6, dež; Ljubljana 13, 761,1, 20,0, 70, W2, 5, —; Maribor 7, 760,4, 17,0, 40, W1, 3, —; Zagreb 7, 761,9, 19,0, 70, WSW4, 8, —; Beograd 7, 762,3, 21,0, 80, WSW, jasno, —; Sarajevo 762,0, 18,0, 60, E4, jasno, —; Skopje 7, 763,1, 22,0, 50, N2, jasno, —; Split 7, 761,3, 24,0, 70, E4, 3, —; Kumbor 7, 762,1, 23,0, 80, mirno, 2, —; Rab 7, 763,2, 20,0, 90, NW2, 3, —; Temperatura: Ljubljana 27,0, 14,0; Maribor 25,0, 14,0; Zagreb 31,0, 16,0; Beograd 31,0, 18,0; Sarajevo 29,0, 12,0; Skopje —, 14,0; Split 29,0, 16,0; Kumbor —, 22,0; Rab —, 16,0.

Sonce vzhaja ob 4.30, zahaja ob 19.43.
Luna vzhaja ob 21.8, zahaja ob 5.43.

Šečo se obrt Narava ni poznala krize: vse je zelenelo in cvetelo, polje in gorice, vse se je kopalo v soncu, v svoji radodarnosti najbrž niti ne ve za njo. Tudi na mizi je nismo videli, saj je bila polna vsakovrstnega jela in dobrega pila. pač pa je o njej govoril sosed Trijok, ki je bil prišel v goste in z močnim glasom razkladal svoje nazore. Možu je nad 70 let, siv je že ves, a vedno še trdnih kosti in njegov glas zaleže za štiri druge. Vsak dan prihaja z vasi pod gradom v svoje gorice, veže in pleje ter po malem zaliva. Nekdaj je bil rezar, slovel je po svojih močnih juncih po vsej okolici in ni poznal krize. Zdal pa mi je pravil takole:

»Križa je že tudi pri meni. Tatovi so mi pred kratkim vdrli v pivnico, odnesli so mi vedro vina z lagvicnim vred pa se nekaj litrov žganice. Orožniki so me vprašali, koga sumničim tatvine. Jaz si tak svoje mislim, povedal pa nisem nič. Vidi-te, taka je moja križa in huda je za stara rega prevztrajka, ki je navajen na božjo kapljico. Drugače pa — kje pa je križa? Saj vam priha iz vsake želarske kočice že gospodična v židanem gvanu in lakastih čolnčkih, skozi vsako leso pa se vam pritira gospod na posazi (biciklju). Nekdaj je bilo drugače — nosili smo hodne srajce in svinjske čevlje, pa hodili peš v cerkev. Nu, še to — ali smo kdaj jedli toliko teletine in govedine in gosk, pa puranov in druge perjadi kakor sedaj ter pili toliko vina — samo zaradi tega, ker ne moremo ničesar prodati? Vsak teden za-

• Novi grobovi. V Ljubljani je umrla gospa Barbara Vončina. Pogreb bo jutri ob 17. z Gospospetske ceste 10. k Sv. Križu. — V Rogaschi Slatini je umrla hišnik zdravilišča in posestnik g. Ludovik Slanc Pokopal ga bodo jutri zjutraj ob 7. Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Huda nesreča vzornega dijaka. Vdova po sreskem veterinarju gospa Pavla Tepinova s Sela pri Ljubljani se je odpravila pretekli teden na počitnice k svojemu bratu, uglednemu posestniku g. Francu Jesetu v Strazišče pri Kranju. S seboj je vzela 20-letnega abiturienta strokovne risarske šole Marjana in nekaj let mlajšega Pavla. Namesto oddiha in razvedrila pa je začela Tepinovo družino nesreča. V soboto dopoldne se je Marjan ukvarjal z nekimi razstrelivi in baje izdeloval iz kovinskega svinčnika nekakšno patroino, ta mu je v roki eksplodirala in mu poglajala smodnik s svinčnimi opilki naravnost v oči in v obraz. Na pok v sobi so prihiteli domači in našli Marjana v obupnem položaju. Puh razstreliva mu je popolnoma zažgal obraz, z rokami pa se je krčevito oprijemal obraza in klical: »Vode, vode!« Smodnik je zraven tega ranil kožo na glavi, ki je začela krvaveti. Domači so bili v prvem hipu tako zbegnjeni, da niso vedeli kaj storiti. Po prvi domači pomoči so z vsa naglico hiteli na pošto in telegrafirali po pomoč v Bohinj, kjer se je mudil štric ponesrečenca, primarij okulističnega oddelka ljubljanske bolnice dr. Ješe. Jadrno je prispel z avtom v Strazišče, naložil nečaka vanj in ga odpeljal v Ljubljano. V bolnici upajo, da bo ponesrečenec po daljšem zdravljenju le izpregledal. Prvotne oteklino so pojeemale in bovku pobirajo postopoma iz oči svinčne opilke, ki so ranili beločnico.

• Slovenec izgini na Koroskem. Kakor smo že poročali, je iz hotela »Kanzelhöf« na Koroskem izginil 24 letni trgovski potnik neke zagrebške trvdke Dragotin Srebrni po rodu iz Maribora, kjer še živi njegova mati. Srebrni je bil solden, miren in vester v svojem poklicu, zato znanec izključujoč pobež ali samomor. Ko je odhajal na 14 dnevni dopust, je svoji gospodnji v Zagrebu izjavil, da gre na odmor na Korosko — Poročje ob Vrbskem jezeru. Ker mu je bilo letovanje tamkaj predrago, je zapustil ta kraj in se preselil v hotel »Kanzelhöf«, odkoder pa je 12. t. m. izginil. Revolver je vzel s seboj drugo je ostalo na mestu. Vsa doseganja poizvedovanja so ostala brezuspešna.

• Po naborih smo prešli iz Brežice naslednje pismo: Vojaske nabori so trajali v dnevi 11. do 14. t. m. Mladenci so se ponášali v večini dostojno, le nekateri so prišli opti pred naborno komisijo. Te je predsednik dal zapreti, da so se stremili, za kazen pa bodo morali priti k naboru v Kozje. Že dalj časa se opaža, da prihaja pred naborne komisije slabši material iz dežele kakor iz mesta. Vzrok temu bi ne bilo najhujše slabše prehranjevanje, temveč čezmerno uživanje alkohola, ponočevanje in slabše higijenske prilike na deželi, medtem ko se mestna mladina posveča ali sportu ali telovadbi, kjer se telo usmerjejo utrjuje. Predsednik komisije je pravilno tolmačil zbranim nabornikom vse te vzroke ter vabil mladeniče, da pristopijo k šoli, kjer si bodo tole očistili. Slednjči je še svetloval, naj ne kričijo po cesti »auf bikse in pa stangli«, če pa že hočejo dati duška svojemu veselju, naj povedo: »Sposobeni«!

• Novice iz Slatine Radencev. Kakor nam pišejo, je radensko zdravilišče v času od 15. maja do 16. julija posetilo 290 stalnih gostov. Stalno je bilo povprečno 125 gostov. Posamezna kura traja približno po 3 tedne. Eden prvih gostov je bil bivši minister dr. Kukovec. Železniški direktor v p. dr. Borko je svoje 3 tedne absolvirjal in si rahlo zdravje precej popravil. Njegove zasluge, ki si jih je pridobil za radensko železniško postajo in za krasno urejeni park je občinski odbor počastil s sklepom, da se park imenuje po njem. Zamenkrat je v zdravilišče lepo število oddličnih gostov, med njimi vseuč. prof. dr. Ozvald, vladika Nektarij, episkop Julij Drohobeczky, senator Popović iz Tuzle, general Mitrovič, bankni nadzornik Rapč, poslanec Spindler itd. Vrtal vrelec je sedaj spojen s šetališčem, da je gostom dostopen tudi ta vrelec, ki vsebuje največ soli. Za razvedrilo gostom je zdraviliška uprava omislila radijsko napravo z dvema zvočnikoma, ki javljata novice z vsega sveta, kadar pa je sprejem nemogoč, poslušamo reproducirano glasbo. Zaradi popravila stropa v sedanjem postnem lokalu se v kratkem preseli pošta v kolodvorsko restavracijo, kjer je lastnik g. Strniša opremil lokal po vseh predpisih.

• Po enem letu izsledena tatova vina. Pri posestniku Kati Plohoti iz Puja, ki ima svoj vinograd na Mestnem vrhu in tam tudi svojo vinsko klet, je bilo lanske poletje vmoljeno in so odnesli tatovi 156 l

kolje kdo v vasi kako telce ali bikca, vsi mu tomagamo jesti in mu tako za kratke čas posodimo nekaj denarja. Tudi kofča pa čaja ni bilo nekđaj na kmetskih mizah, pa je bilo dobro tudi brez obek«.

Tako je modroval stari Trijok ter medtem srkal žganico. In v marsičem je govoril resnico, pokazal pa je tudi, kako goboka in splošna je sedanja križa, ko govore o njej stari in mladi, v šumnem mestu in najbolj pozabljeni vasi. Pri tem sem se spominjal še ene o krizi. Izustil jo je stari mizar, postarani tudi lovec in ribič, ki je dejal: »Neki pravijo, da je križa pred durmi — pri nas pa je že v hiši in sinoči je sedela z nami za mizo ter je z nami večerjala.« — Na vprašanje, kaj šla je bila, je dejal: »Mala še je bila, rekla pa je, da bo še zrastle in najbrž se bo to tudi zgodilo.« — Na dražljivo pripombo nekega poslušalca, da še ni videl krize, je mož odvrnil: »Če hočeš, ti je spravim toliko, da je boš imel zložene še nad svojo hišo.« In pripovedoval je o tistem brezposelnem delavcu iz Nemčije, ki je nedavno tega potoval skozi naš kraj in spremstvu žene in šestih majhnih otrok k nekim sorodnikom na Murskem polju. On je vozil nahrbtnik, žena je v otroškem vozičku nosila dva malčka, štirje pa so korajžno caperdinkali za njima...

Tako se odraža križa v vsakdanjih pomnih preprostitih ljudi in takšno jo lahko vidimo vsak dan na naših samotnih cestah in v zelenčih goricah. Tudi vreme je bilo dolgo časa prav kritično, vročina

vina. Orožništvo, ki je vedno marljivo zasledovalo vlomilce, se je sedaj posrečilo izslediti brata Alojza in Konrada Zorca z Mestnega vrha, ki sta v družbi tovaršev 21. julija lani proti večeru prežagala križe na kletnem oknu in jih nato s sekiro odbila, nakar se je podal Alojz v klet in iznosil vino. Oba brata sta bila aretirana in sta tatvino prostodušno priznala.

• Dve žrtvi Dunava. Po vesteh iz Norvega Sada je Dunav v ponedeljek popoldne zahteval dve novi žrtvi. V bližini železniskega mosta je bil zasidran neki čoln, ki je bil zelo pripravljen za skakanje v vodo. Sedemnajstletni mladenič Jovan Blašković in štirinajstletni Fran Balog sta s čolna z glavo naprej skakala v Dunav. Ko se po istodobnem skoku nista pojavila na površino, se je neki ribič zagnal v vodo in po potrebi Blaška mrtvega je napolavine v kateri je bil običal, Baloga pa še niso mogli najti.

• Zgodovinska najdba pri Banjalu. Že več dni se v okolici Banjalu vrše dela za novo občinsko cesto, ki bo vezala Bosansko Krupo z Dobrujo. Te dni so delavci izkopali zanimive predmete iz bosanske prošlosti, zlasti iz dobe bosanskih kraljev. O zanimivih najdbah je bila obveščena uprava muzeja vrbske banovine, ki je odposlala posebno komisijo.

• Ne sme v krčmo. Po sodbi deželnega sodišča v Ljubljani z dne 25. p. m. je zabranjeno Alojziju Bačen, rojenemu 1883. v Studnem pri Postojni, posestniku in poštarju v Cerkljani št. 131, zahajati v krčmo po prestani kazni za dobo 2 let, to je od 25. avgusta 1932. do 25. avgusta 1934. Po § 268 kz. se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved pa vendarle postreže osebi z opojilom.

• Nabava živinske hrane in stelje za vojsko. Takoj po končani košnji in četvi bodo vojaške komisije kupovale za gotov denar na licu mesta direktno pri proizvajalcih (kmeth) za vojaško potrebo seno, in slamo. Posredovanje po dobaviteljih (prekupcih) je izključeno. Kupovalo se bo neposredno od producentov.

• Legatov trgovski tečaj Maribor, vpisovanje, Slovenska ulica 7, dijaški internat.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. V počastitev spomina pokojnega prof. dr. Franca Jesenka, enega od fundatorjev poljoprivredno-šumarske fakultete v Zagrebu in njenega dekana v študijskem letu 1920-21, je poslal dekanat te fakultete dekanatu filozofske fakultete v Ljubljani znesek 400 Din za humanitarne namene ljubljanske univerze.

u. Kovani novi desetdinarski novci že krožijo. Ljubljanska podružnica Narodne banke je v soboto prejela 400.000 komadov desetdinarskih novcev in jih je včeraj začela spravljati v promet. Ljubljanski denarni zavodi so prevzeli vsak povprečno 20.000 Din kovanega denarja. Po kavnarnah so plačilni natakariji že menjavali metulje z novim denarjem. V kratkem prejme podružnica Narodne banke še drugo pošiljko, in to primerno količino kovancev po 20 Din. Kovani desetaki so prav lepe oblike in lahki, to pa seveda zato, da ne bodo nikomur preveč obteževali žepov... Kot značilnost lahko omenimo le še tole: dočim je pri sedanjem nikljastem denarju (dinarji in »nežice«) napis v cirilici, imajo novi kovani desetaki napis v latinici. Ker ni mogoče ene vrste novčičev tiskati v cirilici in latinici se obe pisavi menjata pri različnih vrstah naših kovancev.

u. Na Kodeljevem so letos zopet dozdali več manjših, eno in dve stanovanjskih hiš. Visokoprireditelj hišico, ki ima tudi podstrešno stanovanje, si je postavil stražnik Tome, zidarski mojster Klanjšček si gradi v bližini Klunove ulice večjo enonadstropno domačijo, poleg njega pa si bo

Dr. Klara Kukovec ordinira zopet, Krekova ulica šte. 18

predpoldne od 9. do 11., popoldne od 2. do 4. ure. 9281

Zapeka. Od mnogih zdravnikov predpisana naravna »Franz Josefova« grenčica uravnava delovanje črevesja, krepi želodec, izboljša kri, pomiri živce in ustvari tako splošno dober počutek in jasno glavo.

PRIZNANO NAJBOLJŠI GOJZERJI

lovski in športni čevlji po konkurenčnih cenah edino le pri

BRATA NAGLIČ, eksport čevljev, žiri nad Škofjo Loko

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

zgradil hišico tudi poštni nameščenec Gabrovšek. Zaradi regulacije Ljubljane so morali na Kodeljevem v zadnjem času poročiti 33 lesenih bajt ter so se morali barakari umakniti v smeri proti Golovcu. Sploh dobva svet na Kodeljevem počasi čisto drugo lice in bo kmalu vse izravnar. Parceliran za stavbišča in bržkone kmalu razprodan. Meter sveta stane tam že okrog 40 Din.

u. Celovška cesta zaprta. Zaradi polaganja plinovoda bo Celovška cesta od 20. t. m. dalje od Frankopanske ulice pa do Jernejeve ceste do preklica zaprta. Redni promet se bo ta čas vršil po Celovski cesti do Frankopanske, nato po Frankopanski ulici, Medvedovi cesti in po Jernejevi spet na Celovško cesto.

u. Dobrovolci. V četrtek 21. t. m. ob 20. bo v hotelu Mikli ustanovni občni zbor naše zadruge za »Nasolje Dobrudža«. Nove prijave se še sprejemajo.

u. Pred malim kazenskim senatom so se včeraj prav naglo vrstile razprave. Od 8.30 do 12.30 je bilo absolutnih kar 7 procesov proti raznim zločincem in nesrečnikom. Prav žalostno sliko apornosti in nemoralnosti sta razgalili dve tajni razpravi. Na 3 mesece strogega zaporja je bil obsojen nek mladi hlapec, ki se je pregrešil nad starejšo, duševno nekoliko zaostalo kmetico-vdovo. Druga tajna razprava se je nanašala na starega perversnega iz borovniške okolice. Možak je lani zlorabil gluho nemo in slaboumno deklico, ki je letos pred tremi meseci poročila v Dečem domu še dokaj zdravo hčerko, dalje se je pregrešil pred dvema mesecema nad nekim duševno omejenim hlapčkom. Teh zločinov obtoženi J. K. je vse zanikal, a je bil obsojen na 8 mesecev strogega zaporja. Mali senat je nato izrekel dve oprostilni sodbi. Tatvine 210 Din na škodo Andreja Pogacarja iz kamniške okolice je bila obtožena starejša ženska, mati treh otrok. Odločeno je zanikala tatvino, kot prica pa je nastopila 6 letna deklica, ki je pač trdila, da je videla, kako je obtožena stikala po Pogacarjevi hiši in ji celo zagrozila: »Če ne boš tiho, te bom požrla!« Manjkali pa so vsi drugi dokazi. Prav tako je bil oproščen gorenski fant Rok S., po poklicu mizarjski pomočnik. Državni tožilec je proti njemu naperil obtožbo, da je poskušal oropati neko letoviškarico Hrvatice za 10.000 Din, kar pa je izkazalo za neosnovano. Naposled sta dva manjša tatila prešla vsak po 3 mesece strogega zaporja zaradi tatvin in vlomov. O tragediji banovinskega cestnarja Sotlarja poročamo posebe.

Zobozdravnik 9320
DR. RODOSCHEGG
ne ordinira do 22. avgusta.
NACE NAROB, tapetnik, Ljubljana
Gospodstvska cesta 16 (pri Levu) 225

steklence in aparati za vkuvanje sadja. Zaloga:
REX Julij Klein, Ljubljana,
Wolfova ulica 4 259

Za zdravljenje hemoroidov le Recto-Serol

Zdravniško preiskano sredstvo. Cena 60.— Din. Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 329 27. marca 1932. 9302

u. Aretacije. V zapore deželnega sodišča je bil prijeljan neki ljubljanski akademik M. B. Osumljen je nekega političnega delnika. — Orožniki iz Kranja so včeraj pripeljali v ljubljanske preiskovalne zapore udeležence pri uboju orožnika Stojana Narančiča na Jezerščem. Pripeljani so bili Jože Kern, madžarski državljani Josip Banffy in Miha Dolinšek. Glavna razprava pred velikim senatom se bo najbrže vršila pozno jeseni. — V zapore deželnega sodišča je bila včeraj od policijske uprave izročena tudi neka Marija, ki je osumljena, da je nekemu trgovcu v Spodnji Šiški vzela 2000 Din.

u. Roparski napad ali groba šala? Varni hlapec France iz Darna pri Kamniku je v nedeljo prišel v št. Vid nad Ljubljano. V gostilni se je zvečer seznanil z dvema okoliškima fantoma. Beseda je dala besedo. Pili so. Okoli 22. ure se je prvi fant odstranil, češ da gre domov. Zadnji je zapustil gostilno France. Ko se je od gostilne odstranil kakih 40 m, sta poprejšnja piska tovariša planila nanj, ga vrgla na tla in začela segati po žepih. Iskala sta denar. France je imel pri sebi hranilno knjižico z vlogo okoli 6100 Din. Mnočno sta ga obdelovala. Ker je France klical na pomoč, sta mu skušala tudi zamašiti usta. Klince je čul železnikar Anton Hlebec. Prihitej je na kraj napada in pozval vse tri, naj mu slede na orožniško stanico. Eden izmed napadalcev pa mu je začel zatratjavati, da ni bilo nič, da pa se je napadeni braniti: ž njima k orožnikom, ker sta ga hotela ovaditi, da ju je nagovarjal, naj ponoči vlomijo v bogato cerkev na Gorenjskem, kjer je nad 10.000 Din denarja. Napadeni France je s Hlebcom prostovoljno šel do orožnikov. Napadalec pa sta le obotavljala sledila železnikarju. Na orožniški postaji so po daljšem zasišanju domali pravda dejanski stan in so pridržali oba napadalec ter ju v ponedeljek prignali v zapore deželnega sodišča.

u. Razne tatvine na stavbi carlarnice. Včeraj ponoči so obiskali novo stavbo carlarnice v Vilharjevi ulici neznan tatovi, ki so izvršili celo kopico tatvin. Klepar-skemu mojstru Petru Žitniku z Borštnikovega trga so odnesli iz nove zgradbe sedem bal s smolo prevlečene strešne lenenke, njegovemu pomočniku Josipu Poljanšku jopice, vajencu delovno obleko, povrh pa jopice, vajencu delovno obleko, povrh pa jopice. Tatovi so okodavali žitnika in druge za okroglih 1500 Din. Okodavanci so seveda takoj zjutraj prijavili tatvine na policijo in je zdaj uvedena preiskava. Kakor domnevajo, so bili na delu zopet neki pri-seljenci, ki se brez posla potepajo po mestu.

u. Ukradeni perilo. Perica Frančiška Jagrova iz Blzovika je včeraj prišla z vozičkom v mesto ter pobrala pri raznih strankah umazano perilo. Okrog 10. se je ustavila z vozičkom pred hišo št. 10 v Gladališki ulici in stopila po opravih v gornja nadstropja. Tu se ni pomudila nič dolgo, vendar se je medtem pri vozičku spravi na delo neznan tatol, ki je Jagrovo najbrže že prej zasledoval. Onesel ji je cel zavoj posteljnine kakor tudi razno mo-

sko in žensko perilo v vrednosti nad 2000 Din. Jagrova je po svojem povratku našla voziček popolnoma prazen. Prestrašena je pričela vpiti na ulici. Čul jo je neki stražnik, ki jo je zasiljal. Zdal zasledujejo tatu policijski organi.

u. Tatinska roka povsod. 9 letni Majdi Pivkovi, hčerki davnega nadupravitelja, je izmaknilo nekdo iz omarice v kopalnici lilirozi zlato ovratno veržico in pa zlat obsek v skupni vrednosti 800 Din. Višji računski svetnik Avgust Špel, je puščal v svojem čolnu, ki ga je imel spravljene čez noč na Ljubljani pri Prulah, plahito in rdečo odejo. Obojega se je zdaj polastil neki pomočni pohajar. Plem je vreden nad 700 Din. Tapetnik Ivan Saje z Gline se je ponoči ustavljal v Jalnovi gostilni na Viču, kolo pa je pustil zunaj. Svedoče to s kolo, som takoj oddiral tat. Štivil: Mariji Falatovi pa je nekdo odnesel iz oblačilnice K. oddelka splošne bolnice 160 Din vreden svilen dežnik.

u. Dancing v hotelu »Tivoli« nov varijetetski program, odprto do jutra. Cene pivo 6, vino 15—20 Din itd.

Iz Celja

e. Zahvala za vdanostno brzojavko. Savez jugoslovanskih srednješolskih združenj, župa za dravsko banovino v Ljubljani, ki je imela doslej svoj sedež v Celju, je prešla od šefa kabine ministrstva notranjih del zahvalo za vdanostno brzojavko, ki je bila poslana Nj. Vel. kralju ob priliki župnega kongresa v Celju dne 26. junija.

e. Javna mestna knjižnica bo zaprta od nedelje 24. t. m. do 15. avgusta. Redno poslovanje se bo vršilo spet v torek 16. avgusta od 18. do 20.

e. Občni zbor mladinskega oddelka društva »Soča« v Celju se bo vršil v četrtek 21. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih v Narodnem domu. Na sporedu je volitev novega odbora in sklopanje o smernicah bodočega delovanja. Člani mladinskega oddelka in vsi, ki hočejo na novo pristopiti, naj pridejo polnoštevilno.

e. Žrtve nesreč in napadov. 28letni kočarjev sin Martin Predovnik iz Šmartnega ob Paki je padel s koleta in si občutno poškodoval desnico. 13letni posestnikov sin Martin Drev iz Drešnje vasi pri Petrovčah si je pri padcu z voza močno poškodoval levo uho. V Podgorju pri Št. Juriju ob juž. žel. je padel 28letnemu posestnikovemu sinu Antonu Zdojšku težek hlood na levo nogo in mu jo zlomil pod kolonom. 18letnega delavca Ivana Teržana iz Velike Pirešice je nekdo v prepriu zabodel z nožem v levo stran prsi in ga smrtno nevarno poškodoval. 15letni hlapec Jakob Mežner iz Velike Pirešice je padel tako nesrečno, da si je dvakrat zlomil desno roko. Vsi poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Maribora

a. Muzejsko društvo v Mariboru je izdalo te dni svoje prvo izvestje. Vsem onim, ki so članarino za letošnje leto že poravnali, so dostavljene članske izkaznice, s katerimi bodo lahko brezplačno posestili muzej v letošnjem letu.

a. Slavlje radvajnskih gasilcev. Radvajnski gasilci slavijo 31. t. m. 40letnico svojega obstoja. Prireditve bo v zvezi z okroglim zletom. Spored bo naslednji: na predvečer ob 20. bakljada skozi vas, zjutraj ob 6. budnica, ob 8. sv. maša, ob 10. slavnostna seja, popoldne pa velika gasilska vaja.

a. Pogumni reševalci. K poročilu o nesreči treh mariborskih dijakov na Pohorju nam pišejo izletniki: Bili smo že uro hoda oddaljeni od Šumika, kraja nesreče, ko sta prihitela dva izletnika in nam javila nesrečo, proseč pomoči. Nato sta tekla naprej v Ruše obvestiti reševalno postajo v Mariboru. Trije od nas so se takoj podali po nevarni poti po žlebu nazaj, kjer so nudili ponesrečenemu prvo pomoč ter jih nato na zaslišnih nosilih iz vje spravili zopet po žlebu, kar je mestoma zelo nevarno, do drugega mlina ob Lobnici, kjer so jih sprejeli gostoljubni ljudje pod streho. Tu jih je tudi našla reševalna postaja iz Maribora ter jih odpredila v bolnico. Pogumni in požrtvovalni rešitelji, ki se niso strašili težavnega reševalnega dela, so člani prosvetnega in podpornega društva »Nanos« v Mariboru.

a. Hišni posestniki, okrasite svoje hiše ob priliki »Mariborskega tedna«. Olepševalno in tujsko-prometno društvo za mesto in okolico prosi vse hišne lastnike in stanovanjske najemnike, da posebno ob priliki priveditve Mariborskega tedna dobijo najboljše vtise od našega mesta. Onim, ki bodo svoje hiše, balkone, okna, predvrte itd. najlepše okrasili bo društvo po predlogu posebne ocenjevalne komisije izročilo pohvalne diplome.

a. V zlato svobodo. Včeraj je bilo odpuščenih iz mariborske kaznilnice večje število kaznjencev, ki so deloma prestali kazni, deloma pa so bili izpuščeni iz zaporov zaradi levega obnašanja. Kaznjence je uprava kaznilnice oddala mestni policiji, ki jih je odpravila na njihove domove in v pristojne občine.

a. Ukradeni kolo. Gostilničarju Francu Pristavniku iz Hoč je včeraj dopoldne odšel nekdo iz

a. Ponesrečen slikarski mojster. Včeraj dopoldne se je v Vrazovi ulici hujše ponesrečil znani mariborski slikarski mojster slikarski mojster Frajo Ambrožič. V hitrejšem tempu se je peljal na motornem kolesu, v katerem je po nesrečnem naključju nastal defekt. Mojster je padel s kolesa in se hujše poškodoval na glavi in desni nozi. Poklicati so morali reševalce, ki so z avtom prepeljali ponesrečenega v splošno bolnico.

a. Grdo maščevanje. Neki hudobnež je imel že dalj časa hudo jezo na starše štiriletne Marice Novakove v Krčevini.

Včeraj popoldne se je v svoji jezi znošil nad nedolžnim dekletcem in ga tresel čez uko ogražo s tako silo, da si je otrok zlomil pri padcu desno nogo. Deklica se zdravi v bolnici, hudobnež pa bo imel opravka s sodiščem.

a. Z drevesa je padel 6 letni sinček plačilnega natakara Vinko Brenčur na Po-brežju in si pri padcu zlomil desno nogo. Poškodovanega dečka so spravili v bolnico.

Iz Hrastnika

h— Uradni dan sreskega načelstva bo danes od 13. do 15. v občinski pisarni.

Gospodarstvo

Novi srebrni novci

Kakor smo že včeraj kratko poročali je finančno ministrstvo pričelo dajati v promet nove srebrne kovane novce. To je vse, kakor pomembnem dogodek, ki predstavlja zaključno fazo valutne reforme od l. 1931., ko je dobil naš denarni sistem z zakonom o denarju kraljevine Jugoslavije svojo zakonito podlago. Omenjeni zakon določa, da skupna količina kovanega denarja v obtoku ne sme biti večja od 650 milijonov Din. Podrobne določbe o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 Din so bile izdane z zakonom od 28. nov. pre. leta, ki pooblašča finančnega ministra, da skuje za 450 milijonov Din srebrnega denarja po 10 in 20 Din (20 milijonov komadov po 10 in 12,5 milijona komadov po 20 Din).

Vsota 450 milijonov Din novega srebrnega denarja odgovarja približno vsoti 10 dinarskih bankovcev, ki so sedaj v obtoku. Po letnem poročilu Narodne banke je bilo lani ob koncu leta v obtoku za 420 milijonov Din bankovcev po 10 Din, ob koncu leta 1930. pa za 445 milijonov. Namen izdaje srebrnih novcev je torej predvsem ta, da se zamenjajo 10 dinarski bankovci za srebrni denar. Seveda ne bo moč tega namah izvesti, kajti vedno traja precej časa, dokler se kaka vrsta bankovcev izloči iz prometa.

Obtok se ne bo povečal

Novi srebrni denar stavlja v promet Narodna banka. To pa seveda ne pomeni, da so srebrni novci denar Narodne banke. V vsem civiliziranem svetu velja načelo, da izdaja kovane novce država (tako polno vredne zlatnike kakor tudi srebrni, nikljasti in drugi drobiži). Le bankovce izdaja novčanica banka. Narodna banka pa ima po zakonu dolžnost, da ta denar za državo stavi v promet.

Zaradi izdaje srebrnega denarja pa se tudi obtok bankovcev ne bo povečal. Narodna banka, ki vodi za državo tudi vse posle okrog izdaje teh kovanih novcev, ne bo državi kot izdajateljici novcev plačala prav nič, kajti po obitku stroškov za srebrni in za kovanje se bo ves ostali znesek dobička porabil za odpis starega dolga države pri Narodni banki, kakor to določa čl. 3. točka 3. vzakljene pogodbe med državo in Narodno banko, ki je bila lani sklenjena ob priliki zakonske stabilizacije dinarja. Deloča, da mora iti ves dobiček od kovanja drobiža za odpis državnega dolga pri Narodni banki, ima namen, da onemogoči kovanje drobiža od strani države zgolj zaradi dobička. Kako potrebna je taka določba nam kaže primer Nemčije, ki je baš zaradi dobička pri kovanju drobiža lani in letos dala v promet nove znatne količine kovanega denarja, kar je prineslo državi blaginjo znatne vsote dohodkov, dočim je promet sedaj prenatršen s kovanim denarjem.

Narodna banka izdaja novi srebrni denar v zameno za bankovce. Kolikor se bo denarni obtok zaradi izdaje novih srebrnih novcev povečal, za toliko se bo istočasno zmanjšal obtok bankovcev. Drugače bi seveda bilo, če bi država dobiček od kovanja porabila za se kot dohodek; v tem primeru bi izdaja predstavljala dodatno kupno moč in bi lahko pod gotovimi okolnostmi delovala inflacionistično.

Kovinska vrednost 20%

Novi srebrni novci po 10 in 20 Din so izrazit drobiži. Tudi pred vojno so se srebrni novci večinoma smatrali za drobiž. Srebrni danes nima več v valutnem pogledu onega pomena, kakor ga je imelo še v pre. stoletju, ko je bilo podlaga za denar, bodisi samostojno ali skupno z zlatom (bimetalizem).

Okdar je zlato edina podlaga za denar je praktično nemogoče, da bi kovinska vrednost srebrnih novcev odgovarjala nominalni vrednosti. Cena srebra se je že pred vojno od časa do časa zelo spreminjala; to pa opažamo še v večji meri po vojni. Sredi preteklega desetletja se je cena srebra silno dvignila. Posledica tega je bila, da se je vrednost srebra, ki so ga

vsebovali kovani srebrni novci v nekaterih državah, dvignila preko nominalne vrednosti dotičnega novca. Ker je postala torej kovinska vrednost večja kakor nominalna, so taki srebrni novci prav kmalu izgubili iz prometa, saj so jih imetniki lahko dražje prodali kot srebro trgovcem s kovinami, ti pa so jih stopili in so dobljeno kovinsko srebro prodali. Tak primer se je zgodil po vojni v republiki Avstriji, kmalu potem ko je izdala prve srebrne šilinge. To je tedaj prišlo Avstrijo, da je izdala nove šilinge v manjši teži in v slabši leguri.

Danes je cena srebra izredno nizka in je padla skoro na eno tretjino cene, ki je veljala prva leta po vojni. Seveda pa ni izključno, da se cena srebra zopet dvigne za 100 ali celo več odstotkov. Zato morajo države, ki danes izdajajo srebrn kovani denar paziti, da vsebina čistega srebra v novcu ni previsoka.

Kovinska vrednost našega novega 10 dinarskega srebrnika znaša okrog 2 Din. Če se torej cena srebra dvigne za 100 ali 200% ne bo nevarnosti, da bi ti novci, ki predstavljajo dejansko le drobiž, izgubili iz prometa in bi jih imetniki prodali za srebro. S tem pa se tudi preprečena nevarnost, da bi se ti srebrni novci tesavirali, ker tako tesaviranje ne bi imelo mnogo pomena.

Novi srebrni novci po 10 Din imajo težo 7 gramov, novci po 20 Din 14 gramov. Prvi imajo v premeru 25 mm, drugi pa 31 mm. Vsebina srebra znaša 500 tisočink, kar pomeni, da je polovica teže posameznega novca čisto srebro.

Ugodne posledice za Narodno banko

Kakor smo že omenili se bo v zvezi z izdajo srebrnih novcev obtok bankovcev Narodne banke zmanjšal v istem razmerju, kolikor bo izdano teh novcev. Ko bodo vsi srebrni novci po 10 in 20 Din prišli v promet, bo znašala razlika v obtoku bankovcev 450 milijonov Din. To bo vsekakor ugodno vplivalo na razmerje kritja, kajti srebrni novci so državni denar in nimajo z zlato in devizno podlaga Narodne banke prav nikake zveze. Njihovo kritje obstoja deloma v kovinski vrednosti srebra, nominalno vrednost pa garantira država s tem, da jih prgaša kot zakonito plačilno sredstvo. Da ne bi nastala kakršna koli vrednost srebrnega novca in polnovrednega bankovca, predpisuje zakon, da morajo državne, banovinske in občinske blaginje sprejemati ta denar pri plačilih v neomejenem znesku, dočim so privatne osebe dolžne sprejeti te srebrne novce pri enem plačilu do največjega zneska 500 Din. Z izdajo srebrnih novcev se bo na drugi strani zmanjšal državni dolg pri Narodni banki za okrog 370 milijonov Din, kolikor znaša dobiček države pri kovanju tega denarja.

Ker se bo torej obtok bankovcev zmanjšal za 450 milijonov Din, ne da bi se istočasno zaradi tega na kakršenkoli način zmanjšala zlata devizna podlaga, je jasno, da se bo odstotno kritje obtoka bankovcev povečalo. Po zadnjem izkazu Narodne banke znaša odstotno kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah 36,13%. Čim bodo srebrni novci izdani in se bo v odgovarjajočem razmerju znižal obtok, pa bo to kritje znašalo skoro 40 odstotkov. To seveda ne pomeni, da se bo z izdajo srebrnega denarja umetno povečalo kritveno razmerje pri naši Narodni banki, nasprotno se bo sedaj šele pokazala prava slika o kritju dinarja. Doslej smo brez stvarne potrebe držali zlato in devizno kritje za ves obtok malih 10 dinarskih bankovcev, torej za denar, ki se je že pred vojno v vseh naprednih državah smatral le za drobiž. 10 dinarski bankovec ne predstavlja po svoji vrednosti niti eno predvojno krono ali en predvojni zlati dinar. Češkoslovaška je nedavno celo izdala zakon, s katerim se bankovci po 10 in 20 Kč proglašajo za državni drobiž, ker je iz enakih razlogov spoznala, da nima pomena za tako majhne bankovce držati popolno

zlato in devizno kritje, kakor za velike bankovce.

Z izdajo srebrnih novcev in z istočasnim povečanjem kritvenega razmerja bo naša Narodna banka dobila tako v kreditni predvsem pa v devizni politiki nekaj več elastičnosti, kar bo prišlo v prid vsemu našemu gospodarstvu.

H koncu naj še omenimo, da so zaenkrat prišli v promet le 10 dinarski novci, ki so bili izdelani v Angliji za nominalno vrednost 200 milijonov Din. Komadi po 20 Din, ki se kujejo za skupni znesek 250 milijonov Din v »Kovnici« d. d. v Beogradu pa bodo prav tako v najkrajšem času izdelani in bodo nato takoj izdani.

Stanje Narodne banke

Narodna banka je pravkar izdala svoj izkaz o stanju na dan 15. julija. To je zadnji izkaz pred izdajo srebrnih novcev, ki bo, kakor to razlagamo na drugem mestu, povzročilo večje spremembe. Podlaga se je v drugi četrtini julija zmanjšala za 7,6 na 197,9 milijona Din, skupna vsota posojil pa se je za malenkost dvignila, in sicer za 0,8 na 2312,9 milijona Din.

Večje spremembe opažamo na pasivni strani. Obtok bankovcev se je zmanjšal za 60,8 na 4855,3 milijona Din, medtem ko so se obveznosti na pokaz povečale za 35,4 na 698,5 milijona Din (v zvezi s povečanjem privatnih žirovnih vlog in žirovnih vlog državnih gospodarskih podjetij).

Razmerje kritja se je za malenkost povečalo, in sicer kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah od 36,09 na 36,12%, kritje v samem zlatu pa od 32,14 na 32,29%.

Stanje na dan 15. julija je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 7. t. m.): aktiva: podlaga 197,9 (— 7,6), od tega v zlatu 167,28 (— 0,8), v devizah 208,2 (— 8,3); posojila na menice 1957,7 (+ 0,6); lombard 355,2 (+ 0,2); začasn timer glavne državne blaginje 600,0 (—); pasiva: obtok bankovcev 4855,3 (— 60,8); obveznosti na pokaz 608,5 (+ 35,4), od tega nasproti državi 5,7 (— 0,5), po žirovni računih 453,4 (+ 24,7), po raznih računih 144,3 (+ 1,1); obveznosti z rokom 1379,9 (+ 16,6).

Gospodarske vesti

— Redukcija hmeljske v Evropi. Po do-ganjanjih Srednjeevropskega hmeljarskega urada, znaša letošnja površina hmeljske 24.119 ha, kar znaša proti letu 1929., ko je bilo 32.908 ha hmeljske, zmanjšanje za 54%. Največ je reducirala Bačka (92%), najmanj Tršice na Moravskem (21%). Češkoslovaška je reducirala za 46%, Nemčija pa za 47%.

— Vprašanje ponovnega znižanja diskonta v Angliji. Kakor poročajo iz Londona se državni zakladni urad glede na likvidnost na denarnem trgu, predvsem pa v zvezi z veliko konverzijo vojnega posojila (od 5 na 3,5%) pripravlja, da bi Angleška banka ponovno znižala svoj diskont od 2 na 1,5%. Angleška banka pa se baje temu protivi, ker njen diskont še nikoli ni bil znižan pod 2% in je tudi sedanjih 2 odstotni diskont najnižji v zadnjih 35 letih.

— Izredno nizka cena električnega toka za svetlobne reklame v Zagrebu. Plinsko-električni odbor zagrebskega občinskega sveta je glede na gospodarsko važnost svetlobne reklame in polepšanje zunanjih slik mestu ponudil sklenil, da se za svetlobno reklamo določi posebna nizka tarifa. Osnovna cena se določi za vsako kilovatno uro maksimalne obremenitve na 80 Din mesečno. Cena struji, ki se dejansko porabi pa je določena na 1,20 Din za kilovatno uro v času od 6—22 ure in na 0,80 Din v času od 22 do 6 ure. Za reklamno razsvetljavo se smatra razsvetljava izločb zunanja razsvetljava posloplj in reklamnih napisov.

Borze

19. julija.

Na ljubljanski borzi se je danes deviza London okrepila, dočim je Newyork popustil. Tudi deviza Trst je nekoliko nazadovala, za malenkost pa sta se dvignili devizi Praga in Berlin.

Na zagrebskem efektmen tržišču je vojna škoda ostala nespremenjena in brez porabi. Nekaj več zaključilo je bilo v 79% Blairovem posojilu po 38, 38,25 in 38,50. V ostalem je bil promet samo še v 6% beglušk obveznicah po 32,50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2270,42 — 2281,78, Berlin 1336,72 — 1347,52, Bruselj 781,15 do 785,79, Curih 1097,35 — 1102,85, London 200,07 — 201,67, New York ček 5615,63 do 5643,89, Pariz 220,94 — 222,06, Praga 166,67 do 167,53, Trst 287,35 — 289,75.

Zagreb. Amsterdam 2270,42 — 2281,78, Berlin 1336,72 — 1347,52, Bruselj 781,15 do 785,09, London 200,07 — 201,67, Milan 287,85 do 289,75, Newyork kabel 5637,63 — 5665,89, Newyork ček 5615,63 — 5643,89, Pariz

220,94 — 222,06, Praga 166,67 — 167,53, Curih 1097,35 — 1102,85.

Curih. Pariz 201,35, London 18,30, Newyork 515,1375, Bruselj 712,75, Milan 26,25, Madrid 41,20, Amsterdam 206,925, Berlin 121,975, Stockholm 94, Oslo 91,20, København 99, Sofija 3,72, Praga 15,19, Varšava 57,60, Bukarešta 3,05.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 184 — 187, za julij 184 — 188, za avgust 183 — 186, za december 180 — 183, 7% investicijsko 48 den., 4% agrarne 22,50 den., 6% begluške 33 — 33,50, 7% Blair 37,50 do 39, 8% Blair 40,50 den., 7% Drž. hipot. banka 40 — 41; bančne vrednote: Narodna banka 3950 den., Priv. agrarna banka 203 do 206.

Beograd. Vojna škoda 185 zaklj., veliki komadi 191 zaklj., 7% investicijsko 49 do 50, 4% agrarne 23,50 den., 6% begluške 34,75 zaklj., 7% Blair 38,75 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 40,50 zaklj., Priv. agrarna banka 207 zaklj.

Dunaj. Staatseisenbahngesell. 15,20, Trbovlje 18,22, Alpina — Montan. 8,05, Sečera 27,20.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Ljubljanska borza (19. t. m.) Tendence za žito živahna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 190 — 195; okolica Sombor, 79 kg po 200—202,50, potiska, 80 kg po 205—207,50, moka: baška »0« loo Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 310 — 315; banatska »0« loo Ljubljana, plač. v 30 dneh po 315 — 320; koruza (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh): baška, po mlevski voznihi po 175 do 157,50, pri navadni voznihi 160 — 162,50.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 56 vag. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednjebaška in gornjebaška, 79 kg 152,50 — 155; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 155 do 157,50 zaklj., baška ladja Begej, 79 kg 152,50 — 155; banatska, pariteta Vršac, 78 kg 145 — 147,50; gornjebanatska, 79 kg

so samo pristne v nosilskih ovojih. Pazite na to pri kupovanju.

150 — 152,50; banatska nova, 76 kg 135 do 137,50; baška in sremska nova, 76 kg 137,50 do 140, Koruza: baška in sremska 123 do 125; okolica Sombor 124 — 125; banatska 120 — 122; okolica Sid 125 — 127,50; baška, franko vagon Sušak 136 — 138.

+ Moka: baška, banatska »0« in 134 — 136, Moka: baška, banatska »0« in »0« 220 — 240; »0« 210 — 220; »0« 195 do 200; »0« 185 — 190; »0« 150 — 155; »0« 100 — 105.

+ Somborska blagovna borza (19. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 39 vagonov. Pšenica: baška, okol. Sombor, 78/79 kg in gornjebaška, 79/80 kg 154 — 155; baška potiska, 80 kg 157,50 — 160; banatska potiska, 79 kg 155 — 157,50, Koruza: baška 118 — 120; okolica Sombor 120 — 122,50, Moka: baška, banatska »0« in »0« 230 do 245; »0« 215 — 225; »0« 200 — 210; »0« 190 — 195; »0« 150 — 160; »0« 105—110.

Dogodki za mejo

»Senzacionalna afera« pred goriškim sodiščem

Po vsej bližini in daljini tolminski okoličarji so policijske oblasti do go časa porazvedovale po ljudeh, ki so hranili večje količine razstreljiva in jih tudi razpečavali. Kakor so na enem izmed poslednjih rimskih procesov doglasi, so lani poslali iz Sv. Lucije pri Tolminu večjo količino razstreljiva v Genovo na naslov Bovona, ki je bil nedavno justificiran zaradi protifašističnega delovanja. Na podlagi te ugotovitve so izvršili preiskavo, ki se je zaključila šele te dni po zahrbtnem izigravanju in zapeljevanju nekaterih ljudi. Po naročilu goriškega kvestorja in komisarja Tortolanija je agent Sposta, ki se je našel izdalj pod drugim imenom, približal nezaupljivim kmetom, povpraševal kot dozveden prekupevalec po razstreljivu in nazadnje izsledil 31-letnega Štefana Lebana iz Volč, s katerim se je domenil za nakup 50 stotov razstreljiva. Določene dne se je oglasil v Rutah pri Volčah. Čakali so ga Leban, 38-letni kmet Ivan Grbec iz Gabrijia pri Kanalu in neki Lojze Hvalica. Naslednjega dne so natovorili 1007 kg razstreljiva na voz, a v istem hipu so agentje, ki so jih med tem obkolili, aretirali Lebana in kmalu nato še ostale, poleg njih pa tudi gostilničarja Ivana Kendo, starega 50 let iz Volč.

Goriška policija jih je takoj izročila sodišču in obenem skrbela, da se je o vsej zadevi razširila novica v čim bolj senzacionalni obliki. Tako so jo tržaški fašistični listi raztrabili kot veliko anti-fašistično afero, ki naj bi segala še celo do l. 1929 in 1930, ko bi naj bili za atentat na tržaški »Popolo di Trieste« rabili razstreljivo iz Lebanovih zalog. Pred sodiščem so bili Štefan Leban, Ivan Grbec in Ivan Kenda obtoženi, da so brez dovoljenja hranili in prodajali razstreljivo, ki so ga nabrali po njah in hribih prva leta po vojni. Obtožena sta bila Štefan Leban in Ivan Grbec na 9 mesečno ječo, po 500 lir globe ter poravnavo stroškov. Kenda pa je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

Novi občinski tajniki

Pred kratkom so oblasti izstavile šest novih spričeval za izvrševanje tajniške službe v posameznih podeželskih občinah.

Omeniti je treba, da med novimi občinskimi tajniki ni niti enega Slovenca, pa tudi ne enega Italijana iz »odrešenih pokrajin«, čeprav so bili vsi nameščeni po slovenskih občinah na Goriškem. Vseh šest novih tajnikov je iz srednje in južne Italije. Kakor po vseh državnih in javnih službah izvajajo fašistične oblasti tudi pri poklicu občinskih tajnikov barbarsko načelo »etične bonifikacije«, po katerem sistematično izpodrivajo iz vseh služb, ki so več ali manj odvisne od režima, pa tudi povsod drugod, kamor le seže fašistični vpliv, vse elemente, ki so »drugorodnega« pokolenja in ki ne uživajo njihovega posebnega zaupanja in naklonenosti. Tako hočejo uničiti slovenski in hrvatski življenjski ter izločiti celo domači italijanski element, ki ga je že preveč zastupila slovenska kri.

Poitalijančevanje slovenskih priimkov v Istri

Izmed vseh pet pokrajin v Južni kraljini je doslej prednjačila tržaška v poitalijančevanju slovenskih priimkov. Fašistični listi so se že večkrat pritoževali, da oblasti v ostalih pokrajinah v tej stvari vse preveč zanemarijajo svojo sveto nacionalno dolžnost. Te dni pa se je zganil tudi pulski prefekt in podpisal nekaj dekretov o spremembah slovenskih priimkov v italijanske. Med drugimi so bila spremenjena imena Šćuka v Mini, Franković v Franconi, Bednar v Bressan itd.

V zaporih zaradi predvojaških tečajev

Kakor znano, so bili v Italiji uvedeni obvezni predvojaški tečaji. Kdor dovrši tak tečaj, ima neke prednosti pri naboru ter služi le krajši vojaški rok. Pri predvojaških tečajih pa imajo veliko besedo fašisti. Dogodilo se je že mnogo primerov, da se mladeniči niso udeležili teh tečajev. Doslej jih zaradi tega niso mnogo nadzlagovali, ali celo preganjali. Sedaj pa so začeli prijavljati sodišču vse one, ki se tečajev iz kakršnihkoli »nepravilnih« razlogov niso udeleževali. V raznih kraljih v Slovenski Benečiji so aretirali 21 mladeničev ter jih izročili sodišču, ker se niso prijavili k predvojaškim tečajem.

Dve aretaciji v Gorici

V Gorici sta bila v ponedeljek aretirana 28 letni Nikola Marčič in 22 letni Bruno Španger. Bila sta pod policijskim nadzorom. Karabinjerji so ju zalotili, ko sta kršila določila tega nadzorstva.

življenjsko plastična. Le časih, kakor v »Ledit« ga zapelje nebrzdani temperament, da podreja ulogo individualni ekspresionistični težnji.

Lipahova režija Golarjevih »Dveh nevest« je prijateljsko delo, ki pa avtorjevi folkloristični komediji ni koristila. J. K.

Zupančičeva »Dumac« v srbskohrvatskem prevodu, Urednik mesečnika »Socialna revija«, ki izhaja v Sibeniku, Božo Dulibić, je prevel v celoti pesnitev Otona Zupančiča »Dumac«. Prevod, ki se čita gladko in ponosno celo brez lepo, je izšel v 4/5. zvezku »Socialne revije«. Navajamo kot primer Dulibićevega prevoda nekoliko verzov iz uvoda:

Sred ravni si i pjevaš mi zeleno pjesmu, pjesmu vjetra in grana, i trave, i sunca na travi,

pjesmu valova i pjesmu tihe vode, pjesmu srebrnih valova, zlatih valova — pjesmu potoka i žitnog klasja.

»Ko da vrcama tu ceste vežu sela; nad krovove je crkva dila glavu, s visine gleda pod sobom kretanje ljudi, kazuje im sad i osao. Kuće su kućice, mali su prozori, karantil se za njih

razlijeva zelen po zidu, crvenilom se pieni u suncu tih taj san, — znak dečkima što kroz dan prolaze tuda, tajni znak za noć.

Koncert ge. Vilfan — Kunčeve in Josip Rijavec v Crikvenici. V Crikvenici bo v bližnjih dneh interesanten koncert, ki ga nameravata prirediti članica zagrebske opere ge. Vilfan — Kunčeva in član berlinske opere ge. Josip Rijavec, dobra znanca slovenskega opernega občinstva.

Kulturni pregled

Epilog letošnji gledališki sezoni

2. O repertoarju, režiji in igralcih

Idealizem naših igralcev je še razvidnejši, če pomislimo, da uprizori drama v sezoni 19 novitet, ki jih je treba nanovo opremiti in nastudirati. Če pregleddamo dramsko osebo, se nam odkrije, kolikokrat manj igralcev v sezoni nastopiti in menjavati uloge. Skoraj bi lahko trdili, da je razmeroma vsak igralec že ne vsak večer, vsaj vsak drugi večer na odru z vedno se izpreminjajočim obličjem. Koliko mu preostane časa za pozabljenje svoje uloge ob težkih življenjskih prilikah, je razvidno iz števil. In vendar ob končni presoji z gotovostjo trdimo, da je krivda za slabše uspehe predstave predvsem pri režiserjih, le malokdaj pri igralcih. Repertoarno gledališče nalaga velike obveznosti igralcem in režiserjem. Malokdaj izmed njih se more posvetiti specialnemu študiju. — V smernicah letošnje repertoarja ne moremo odkriti naprednih določil, premišljenih bolni. Zdi se nam, da je pri izbiri vodstvo izdatno upoštevalo želje režiserjev in se morda na njihovo izbiro preveč zanašalo. V prvi polovici sezone je bil vsekakor repertoar obfutno pomanjkljiv in je bila nejevolna kritika kakor tudi občinstva docela razumljiva. V drugi polovici so vrednote uprizorjenih del narasle in z njimi pomembnost repertoarja za razvoj sezone. Ker so uspehi posameznih uprizoritev tesno združeni z režijo, bi bilo dobro, da ob repertoarju omenjamo tudi režiserje. Tem lažje bodo razvidne tudi smernice posameznih režiserjev in vodstva.

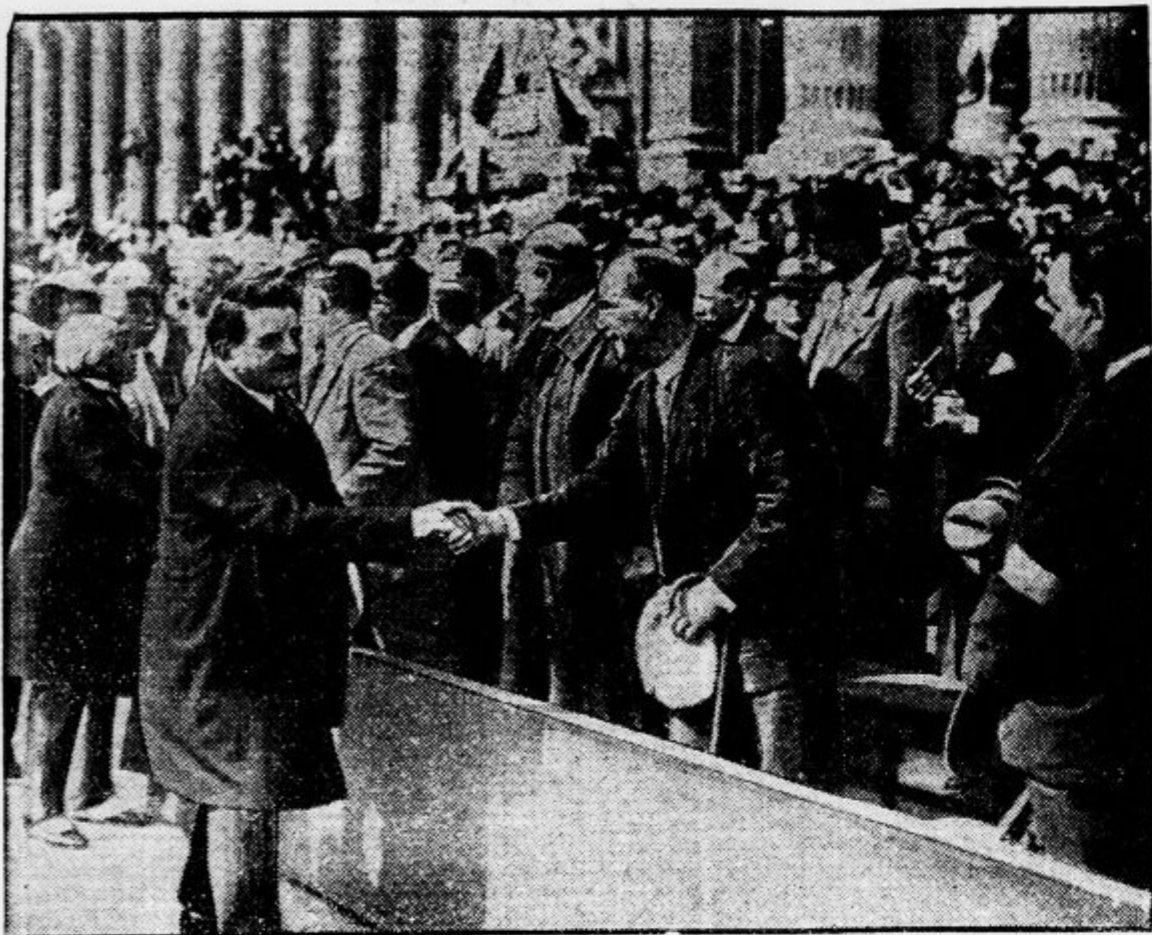
Pri ocenjevanju repertoarja se bomo ozirali le na novitete.

Poglavitno število del je režiral prof. O. Sest. Njegove režije so vsestranske. Grum »Dogodek« v mestu Gogic, Katajev »Kvadratura kroga«, Nestroy »Pritličje« in prvo nadstropje, Hirschfeld »Takšna je pravica«, Begović »Brez tretjega«, Fodor »Rečna ko cerkvena miša«, Molnar »Nekdo«, Milošević »Jubileje« so dela zelo različnih kvalit. Nekatera so epizodna, ljudje po vlemestih si v njih ogledujejo šarmantne izrške in pikantne toalete, ne vsebujejo pa mirve življenjskih vrednot. Zdi se mi, da je bilo slovensko gledališče že davno saturirano z Nestrojem, ki skorajda ne more biti več privlačen, čeprav je Kralj žel velike uspehe v glavnih ulogah. Ta ali ona dobra uloga ne daje še delu iste pomembnosti, da bi moralo biti na repertoarju skozi sezone. Uverjeni smo, da bi kako domačo stvar z malim trudom tako predelali, da bi teknovala z Nestrojem, če bi ga povsem ne osenčilo. »Rečna ko cerkvena miša« je bila v kinu Matič porazna zmaga nad gledališko uprizoritvijo, čeprav je Nablocka lepo reševala igr. Filmska režija je pač nekoliko druga in bolj sveže pojmovanje. »Takšna je pravica« in »Nekdo« so tipična osladna komedije brez iskric notranjega življenja. V takih plehkih, simptomatičnih izraskih propadajoče buržuazije je skrita moralna pokvarjenost družbe, ki jo po vlemestih z naslado uživajo, a je za nas

kvarna. Mlado gledališče bi moralo tako dela odklanjati, kajti treba je pomisliti na strukturo naroda in mu nikakor vsiljevati neprebavljivo piščo.

Iz življenja in sveta

Pariz proslavlja narodni praznik

Ministrski predsednik Herriot pozdravlja častne goste, ki so prisostvovali veliki paradi. Levo za njim vojni minister Paul-Boncour.

Smrt znamenitega bakteriologa

Na Dunaju je nenadoma umrl prof. Rudolf Kraus, ki si je ustvaril v svoji stroki, bakteriologiji, veliko ime.

Že zgodaj se je začel baviti s to znanostjo in prav kmalu je odkril, kar je njegovo nedvomno največje odkritje, da se v predkih bacilnih kultur kolere in legarja pojavijo močni sesedki, če se tem kulturam doda serum konja, ki so mu opetovano vbrizgnili bacilov kolere oz. tifusa. To je bilo izhodišče za izredno važen napredek nauka o imunosti. Prof. Kraus se je bavil zlasti z zatiranjem kužnih bolezni in so ga baš zaradi tega v srbsko-bolgarski vojni pozvali v vojno ozemlje.

L. 1912. ga je argentinska vlada pozvala v Buenos Aires, da uredi tam državni bakteriološki zavod in je tam ostal tudi med vojno. L. 1921. je odšel v brazilsko mesto Butantan, kjer je postal vodja znanega zavoda za proizvodnjo seruma zoper kačji pik. Tam je ostal dve leti, na kar se je vrnil na Dunaj.

Ogromen kip

Znani dansko-ameriški kipar Gutzon Borglum s svojim modelom za spomenik slavnega ameriškega politika Williama Jenningsa Bryana. Kip bodo slovesno odkrili na Bryanov smrti dan (v avgustu) v Washingtonu.

Opeharjeni pesniki

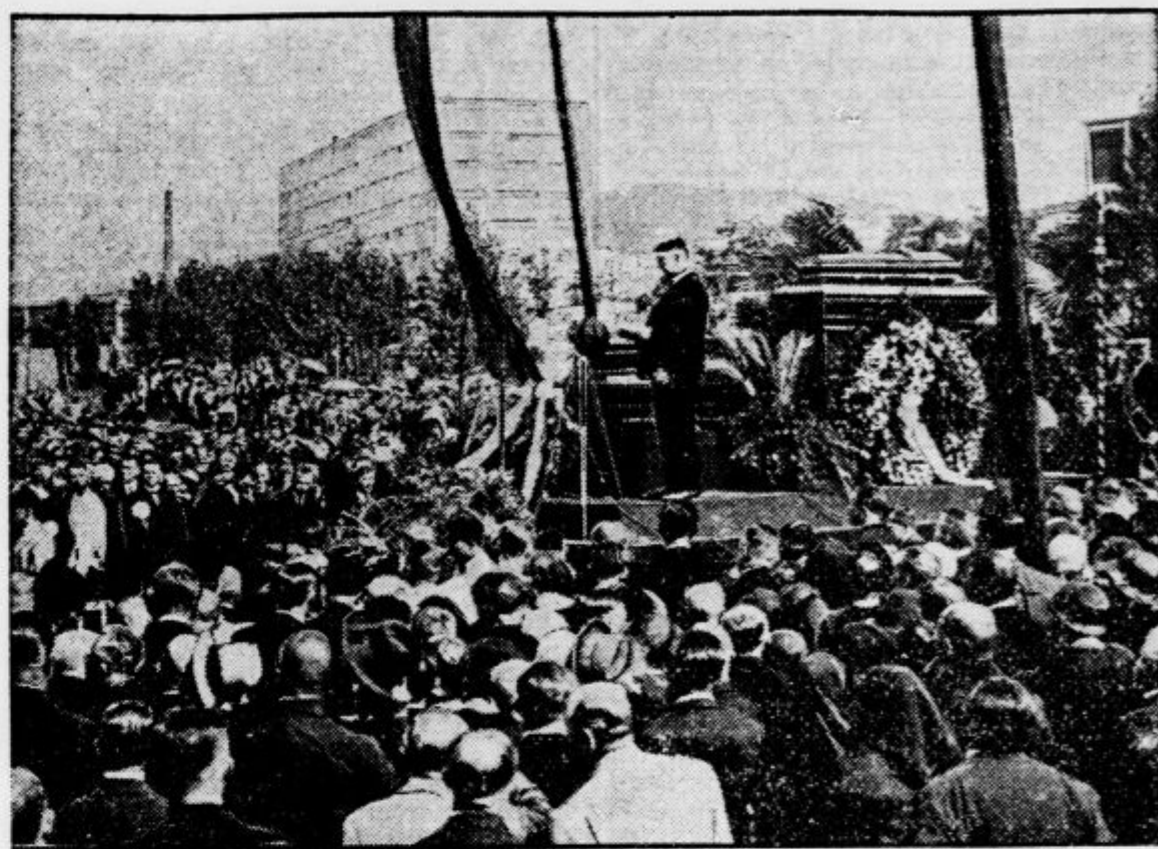
Neka založba v Braunschweigu je razpisala v vseh berlinskih vodilnih dnevnih velik natečaj za najboljši pesem »kot najboljši odmev naše dobe«. Nagrada je znašala 150 mark. Priglasilo se je 357 pesnikov, ki so vsi poslali v Braunschweig svoje poezije.

Mesec dni pozneje so od založnika prejeli to-le pismo: »Čestitamo k uspehu. Vaše pesmi so med najboljšimi, ki smo jih prejeli pri tekmovanju. Žal nismo bili v stanu vas odlikovati z nagrado, ki jo je prisadilo razsodišče liriku Hansu Lotharju. A prav radi bi uvrstili vaše prispevke v »Antologijo nemške lirike leta 1932.«, ki bo kmalu izšla v naši založbi. V slučaju da boste pristali na našo ponudbo, sporočite takoj, koliko izvodov knjige boste narčili? Računali vam bomo knjigo izredno poceni — samo 4 M 25 pf za izvod. Po knjigarnah bo stala »Antologija« najmanj 8 M. Nakazite denar čim prej, ker sicer ne bomo v stanu objaviti vaše ljubke prispevke. 80 pesnikov je poslalo denar, 277 pesnikov je moralo odkloniti ponudbo.

Pretekel je mesec dni. 80 pesnikov, ki so trepetaje pričakovali objavo svojih stvari, so dobili od založnika novo okrožnico: »Pod pritiskom svetovne krize in obupnih reparacij, ki jih moramo plačati francoskim vrvokolom, ni naša založba v stanu objaviti napovedane »Antologije nemške poezije leta 1932«. Globoko obžalujemo ta naš sklep in vam ponujamo kot polnovredno odškodnino za poslan denar 12 naslednjih senzacijskih romanov sodobnih avtorjev...«

Več ogorčenih pesnikov je tožilo sleparja. Kmalu se je izkazalo, da sploh ni na svetu odlikovanega »najboljše nemškega lirika Hansa Lotharja«. Sodišče v Braunschweigu je odklovalo podjetnega založnika s 6 meseči ječe.

Pogreb „kralja čevljev“ v Zlinu

Jan Bat'a, brat pokojnega veleindustrijskega, med svojim žalnim govorom. Na vzvišenem prostoru stoji krsta Bat'e poleg krste pilota Boučka.

Coney Island, mesto zabavišč

V Evropi so zabavišni parki, čeprav so jih skušali modernizirati z vsem rafiniranjem moderne tehnike, izgubili že mnogo svojega pomena. Na današnjega Evropeca vplivajo kakor izživel preostanek starih časov, gospodarske krize in druge skrbi.

in so ga dovršili šele l. 1923. Ob lepih dneih so se gnetle na njem nepregledne množice in opazovale isto tako nepregledne množice kopalcev. Ni čudno, da se je moral izsušenih desk in tramov te lesene konstrukcije ob najmanjšem povodu prije-

Coney Island pri New Yorku.

končno tudi nove možnosti za razvedrilo in odpočitek so jih potisnile v ozadje.

Drugače je v Ameriki. Coney Island, ki ga je pravkar obiskal težak požar, je slej kakor prej cilj vseh zabave in počitka željnih Newyorčanov. Kdor se hoče pomesti v kaotični tisočvrstni truš pravga zabavišnega parka, najde dovolj odpočitka na kopalnem obrežju, če je mogoče tekmu edinstvenemu velepodjetju dati to ime. Za njim je vele mesto z vsem svojim hrupom, s svojimi pristnimi in nepristnimi užitki ter prahom, pred njim se širi neskončni ocean z ladjami, ki izginjajo na obzorju. Tega obrežja je sedaj sicer konec, uničil ga je požar, dočim je ostalo pravo zabavišje nedotaknjeno, vendar je pričakovati, da ga bodo podjetni Američani znova zgradili, saj bi bilo škoda milijonov, ki si jih lahko zaslužijo z njim. Obiskovalci kopalškega obrežja so pohajali po zvišeni leseni promenadi kakor v vsakem ameriškem kopalšču — samo da je bila ta promena največja v Ameriki in na svetu sploh. Ta coneylandski »Beard-walk« je meril v dolžino 8 km, v širino 20

ti ogenj in da je potem niso mogli več rešiti.

Če si se dovolj naučil morskega zraka, si se vrgel v »zabave« Coney Islanda. To so bili in so še razgledni stolpi, tobogani, orjaška kolesa, vrtljaki, barake, v katerih razkazujejo s pravo ameriško kričavostjo senzacije najstarejše sorte. Ob poteh nepregledne vrste stojnic, v katerih prodajajo hrenovke, ribe, pecivo, sladkarije za pokvaro želodca. Neštete godbe, zvonci, sirene, bobni, parne piščali dopolnjujejo strahoviti truš množic in komur se ni zadosti, se lahko poskusi še z razvedrili, kakršno je »hudičovo kolo« in podobno, ki meji na surovost in se plačuje z denarjem, raztrganimi klobuki in oblekami ter oteklinami. Američan ni izbirčen, kadar gre za »zabavo«. Zvečer zažari ves ta ogromni prostor v jarki, pisani luči, rakete švigajo v zrak in pokajo, od daleč pa šumi svetovno morje ob Coney-Island, praviljico mesto v deželi suhe stvarnosti.

KARIKATURA

Neville Chamberlain

Vsak dan ena

»Kako dolgo si bil zaročen z Lizo?«
»Ne vem točno — približno šest do sedem sto kilometrov!«

Življenjske nevarnosti poleti

Strela

Na človeku, ki je vanj treščilo, najčešče ni opaziti nobenih posebnih sprememb. Na desnem čevlju je morda iztrgan kos usnja, v srcaji med rameni je velika luknja z ožganim robom, na koži nekoliko majhnih, rjavih lis. Kaj se je zgodilo s telesom? Ali ga je ubil strah, ali pa skriva smrtne notranje poškodbe?

Električni tok ne išče, kakor menimo, najkrajše poti skozi telo, temveč pot najmanjšega upora. To mu nudijo najdobješe stanice in žilice. Baš živčne stanice so obdane s takšnimi žilicami. Te se razpočijo, kri preplavi stene živčnih celic, ki jih pritisk raztrže. Te najmanjše krvavitve v možganih in hrbtnem možgu pa povzročijo smrt. Ostali telesni organi so običajno popolnoma nepoškodovani.

Travne bakterije

Ležiš v travi in grizeš brez misli travno bilko. Nekega dne oboliš. V ustni duplini, v čeljusti, v rebri mreni so se pojavila gnijča vnetja in smrt ti je za vratom. Kaj je vzrok? V ustih si imel 20 bilk in ti niso škodile, 21. bilka pa je bila ognjišče mikroskopsko majhne glivice, ki živi kot zajedavka na rastlinah. Prišla je v ustno sluznico, povzročila gnitje, ki je s časom sijalo tudi pljuča. V vseh gnijočih mestih se dajo ugotoviti nevarne glivice. Morala te zgodbe je očitna.

Sončarica

Neki možak se je v kopalšču zgrudil brez glasu na tla. Glava mu je ognjeno rdeča in kakor oteklina, na vprašanja odgovarja z nerazumljivim mrmranjem. Ljudje ga prenesejo k vodi in ga drgnejo. Nikomur ne pride na um, da bi ga morda položili najprvo v senco. Trop zija, ki ga obdaja, se ne zaveda da mu kvari zrak. Kri se mu nabira v možganskih žilah, ki se v vročini širijo in glava mu rdi čedalje bolj. Hipoma se onesvesti popolnoma.

Zdravnik je prihitel in je uganil s prvim pogledom: Sončarica! Takoj ga da prenesti v senco, tako da mu je glava višje, z vsemi sredstvi mu skuša spraviti kri iz možganov, kar je čisto silno težko, kajti kri se je v vročini zgostila. Ženska, ki je prihitela s steklenico mrzle kave, je zelo razočarana, ko jo zdravnik odžene — a je moral storiti tako, kajti onesvečen človek ne more požirati, tekočina zaide v pljuča in to je smrtno nevarno. V najboljšem primeru sledi težko vnetje pljuč. Šele ko onesvečenost premine, lahko daš pacientu nekaj piti, da se kri razredči.

Če se na ta način, ev. s sredstvi, ki pospešujejo delovanje srca, ne da spraviti kri spet v pravi obtok, potem je smrt skoraj nezogibna. Zato: Ne izpostavljaj nezavarovane glave cele ure soncu.

Anekdote o Maksu Liebermannu

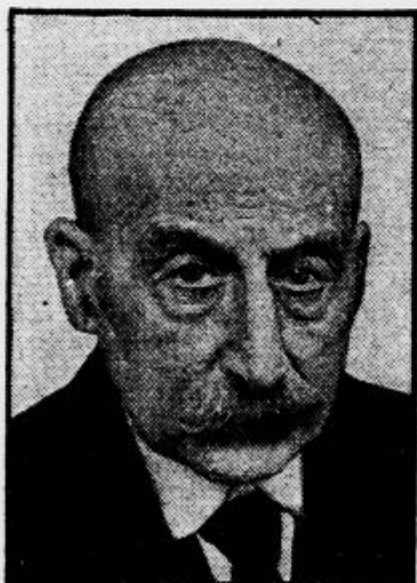
Maks Liebermann glavni nemški slikar, obhaja danes svoj 85. rojstni dan. Liebermann ni velik samo kot umetnik, temveč tudi kot človek. O njem kroži nešteto anekdot, ki dokazujejo njegovo redko duhovitost in življenjsko silo.

Nedavno tega je portretiral predsednika nemške republike Hindenburga in stara gospoda sta se menda navzlic družbeni in duševni razliki pri tej priliki med seboj dobro razumela. Ko so Liebermanna pozneje vprašali, da-li je bilo težko slikati starega vojaka in ali je mogel mirno sedeti celo uro, se je Liebermann namuznil, češ: »Veste, z njim je tako kakor z mano: če že sede, mu je težko spet vstati.«

Pri Liebermannu je bil pred kratkim znan nemški slikar, ki je priznal med pogovorom, da je med vojno, ko so bile kraje in klobase tako redke, prodal nekoliko mojstrovih slik, da si je lahko kupil ta dragocena živila Liebermann nikakor ni bil užaljen, nasprotno, zdelo se je, da mu celo ugaja, da so bile njegove risbe dovolj dobre za zameno s klobasami in kračami. Nekaj časa se je molče smehljaj, potem pa je rekel: »Veste, saj nisem samoljubben... ampak ena izmed risb je bila prav tako dobra kakor kakšna Rembrandtova.« — »Toda, Maks!« je vzkliknila gospa Liebermannova. Stari umetnik pa se je smehljaj, zadovoljen s svojo smetnjo in s

tem, da se je malo pobahal. Kajti Liebermann je za spoznanje ničmuren.

Z nekim svojim gostom je šetal ob Wannskem jezeru, kjer stoji njegov idil-

Maks Liebermann

lični dom. Z druge strani vode se je oglašala iz kopalšča na prostem vriskajoča, razigrana množica. Mimo so drsli čolni z zaljubljenimi parčki in starec s skrivljenim hrbtom, s črnim širokokrajnikom na goli glavi, je gledal za njimi. Hipoma je zgrabil svojega spremljevalca za roko in pokazal na mladost, ki se je peljala mimo: »Veste,« je dejal, »veste, prav za prav sem jaz vendarle zelo erotičen!«

Opazke angleškega tiska

Med 500 Američani je, kakor povedo statistike, eden ncr. — Ostalih 499 poje šlagerje, ki jih ta skomponira.

Neki kačji človek, ki ni našel nameščenja v nobenem varietetu, je postal trgovski potnik. — Zanimivo bi bilo pogledati, kako se sam z brco spravi skozi vrata, če vidi, da ni zaželen.

»So jedi, ki kri segrejejo,« pravi neki zdravnik. — Nekateri med jedmi, ki nam jih predlagajo v londonskih restoranih, so celo povzročile, da nam je kri zavrela.

Med novim blagom za obleke je posebna vrsta, ki spreminja barvo. — Isti pojav lahko opazujemo na obrazu zakonskega moža, ko prejme račun za blago.

»Popravite šotor vedno pri dnevi luči,« svetuje neki avtor v svojih »Namigljajih za počitnice.« — Bilo bi namreč zelo nepriljetno, če bi vrvi svojega šotora pritrdili v temi na roge spečega bika.

Mož, ki so ga prijeli v soboto po končanem delu, je osil s seboj kladivo, bodalo, sveder, dieto in žago. — Njegovemu polasniku, da odhaja na piknik in se boji težav pri odprtni škafletji s sardinami, ni hotel ničče verjeti.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Pardaillan je z nogo brcnil bodalo daleč v stran, zgrabil Concinija okoli pasu, ga vzdignil kakor peresce, ga zavijtil v zrak, kakor da bi ga hotel raztreščiti na parketu, in ga nato rahlo postavil na noge. Concini, ki je že menil, da je prišla zadnja ura, ga je gledal kakor iz uma.

Pardaillan je pobral svoj meč, ga vtaknil v nožnico in rekel z mirnim glasom, v katerem ni bilo niti sledu zasoplosti po toli težkem naporu:

»Močnejši sem od vas, gospod, kakor vidite. Samo na meni je bilo, pa bi vas bil lahko ubil, namestu da sem vas razorožil. Lahko bi vas bil treščil v zid in vam razbil glavo. Pa nisem storil ne tega ne onega. Verjemite mi, da je napametnejše, če ostanete mirni.«

»To je nezaslišano!« se je zapenil Concini. »Navalihi ste v mojo hišo, prisluškovali ste pri vratih, in zdaj mi še grozite! Kaj hočete prav za prav od mene?«

»Nič posebnega. Samo to, da me poslušate.«

»Naj bo,« je rekel Concini. »Kaj mi imate povedati?«

»Izvolite sesti,« je s svojo neznošno mimostjo rekel Pardaillan. Concini je besno odskakal, da ne.

Pardaillan se je porogljivo nasmešnil, si postavil naslanjač tako, da Concini ni mogel do svojega meča ali bodala, in se vsedel, rekoč:

»Kakor vam je ljubše. Meni, ki nisem več tako mlad in spočit kakor vi, boste pa gotovo dovolili, da sedem.«

96

Concini je spoznal, da je v oblasti tega zagonetnega človeka in da se bo moral ukloniti vsem njegovim muham. Srdito se je vrgel v naslanjač, se zleknil vznak in napravil kar moči zoprno obraz.

»Gospod,« je tehtno pričel Pardaillan, »hoteli ste spraviti kralja s poti, pa se vam ni posrečilo. Se tu, v tej hiši, sem vas slišal, kako ste se z velečenjeno gospo soprogo dogovarjali o načrtih, s katerimi hočete v bodočnosti doseči svoj zločinski cilj. Ubiti kralja — ta misel se vam je zarasla v glavo. Naj bo. To je važna stvar, kraljeva in vaša. Prav gotovo ne bom jaz tisti, ki bi vas šel ovaditi, kakor se bojite. Zastran tega bodite popolnoma brez skrbi.«

Concini se je odvalil kamen od srca. Spet je nekoliko laže zasopel. Po tujčevem nezanimanju za kraljevo usodo je sodil, da mora biti Bearnčev sovražnik. Kdo ve, ali mu ni usoda poslala tega moža za pomočnika?

A Pardaillan je nadaljeval:

»Vendar vas pa moram odkrito opozoriti, da me boste našli na svoji poti, karkoli bi poizkusili zoper kralja.«

»Zakaj?« je nehote ušlo Conciniju.

»Zato,« je ledeno odvrnil Pardaillan, »ker hočete umoriti kralja, da bi lahko po mili volji plenili kraljestvo. Jaz pa ne dam, da bi postala moja dežela plen takega dolgoprstega malopridneža, kakor ste vi.«

»Gospod!« je zaškrtal Concini.

»Kaj pa je?« se je prostodušno začudil Pardaillan. »Ali se vam zdi izraz „malopridnež“ preblag? Kaj hočete, človek ne more povedati vsega, kar misli. To reč sva po tem takem opravila; govoriva zdaj o drugi.«

Concin se je zoprno namrdnil, češ, da mu ta razgovor že preseda.

Pardaillan je pa nadaljeval, kakor da tega ni opazil:

»Signora Concinijeva vam je izročila papir z natančnimi podatki o zakladu princeze Favste.«

»Nu — in?« je zahropel Concini.

»Nu, gospod, ta papir bi rad videl.«

Concini se je zagrohotal.

»Oh, per Bacco, ta je pa res zabavna! Gospod je razbojnik, ki prihaja po svoj delež? Vraga, če pomislim na to, da bi se bil dal skoraj prevariti vaši poštenjaški komediji, bi najrajši počil od smeha!«

»Pardaillan se ni ujezil. Zdelo se je, da rahlo kima z glavo.

»Pomnite, da ne zahtevam papirja v last,« je miroljubno nadaljeval. »Samo prebral bi ga rad.«

»Čudovito!« je vzkljnil Concini, bijoč se po kolenih. »Vaš spomin je gotovo izvrsten, in če bi prebrali papir, bi bilo toliko, kakor če bi ga imeli. Radi bi prišli prvi na lice mesta, kaj?«

Pardaillan je vstal. Njegov obraz je bil tak, da je Concini še tisti mah planil pokoncu in odrinil svoj naslanjač, da bi imel več prostora. A Pardaillan je iztegnil roko, potipal Conciniju s kazalcem na prsa in s strahotno mirnim glasom nadaljeval:

»Vprašali ste me, kdo sem, in rekel sem vam, da sem tovarš mladega človeka, ki ste ga zavratno ujeli v podzemeljski grob. To sem vam rekel zato, ker je resnica. A zdaj vam povem še tole: tisti sem, ki je premagal sile, ki bi bile zdrobile vsakogar drugega kakor njega. Sem pa tudi to, kar je pravkar rekla vaša žena: oče Favstinega sinu. Oče tistega, ki je lastnik teh milijonov: človeka, ki ste ga hladnokrvno sklenili umoriti, da bi ga laže oropali. Moja dolžnost je, da branim milijone, ki se jih hočete polastiti, zoper vse in zoper vsakogar, zato, ker so dediščina mojega sinu. Pravico imam, da vam vzamem ukradeni papir, čigar pravi lastnik je moj sin... Daj ga, ti pravim!«

Sport

Petletnica SK Grafike

Nogometni brzturnir na igrišču ASK Primorja

V proslavo petletnice obstoja kluba priredi SK Grafika v nedeljo 24. t. m. nogometni brzturnir, na katerem sodelujejo ASK Primorje, SK Svoboda, SK Slovan in SK Grafika. Vsi sodelujoči postavijo 1. moštva in se obetajo lepe in zanimive tekme.

Razpored tekem je: Slovan:Grafika, Primorje:Slovan, Svoboda:Grafika, Slovan:Svoboda, Primorje:Grafika in Primorje:Svoboda.

Šaljiva nogometna tekma

Podporni člani Grafike so se razdelili v dva tabora: tiskarje in litografe in si ponudili — nogometno tekmo, ki naj odloči premoč ene ali druge branže. Z obeh strani so aranžirane vse stare priznane in nepriznane nogometne zvezde, da pokažejo, kaj vse so že pozabili v nogometni umetnosti. Ker so že skoraj vsi sodelujoči družinski očetje in v respekt vzbujajočih letih, so si medsebojno obljubili „fair-igro“ in lepo „kombinacijo“.

Ta tekma se odigra v soboto 23. tm. ob 18. na igrišču Primorja in bomo o njej še poročali.

Službene objave LNP

Seja u. o. dne 13. 7. 1932.

Prisotni gg. Rybar, Kuret, Novak, inž. Kuljiš, Pevalšek, Seunig, Logar, Dorčec, Malovrh, Vospernik in Buljavec.

Službene objave LNP s seje u. o. z dne 6. 7. 1932 je v toliko spopolniti, da je tej seji prisostvoval tudi g. Dorčec, kar je v objavi pomotoma izostalo.

SK Korotan, Kranj, bo prejel na dopis št. 102-32 od 12. 7. 32. pismen odgovor. Za savezne sodnike je v veljavi pravilnik, v katerem so določeni honorarji, takse in dnevnice, ki si jih smejo zaračunavati savezni sodniki, kadar vodijo nogometne tekme. V tem, kakor tudi v vsakem drugem oziru LNP nima ingerence na sav. sodnike, niti na Sekcijo nogometnih sodnikov v Ljubljani.

Na znanje se vzame dopis SK Ilirije od 13. 7. 32., s katerim javlja, da stavlja igrišče brezplačno na razpolago ob sobotah dopoldne in v nedeljah dopoldne za juniorske tekme. Na znanje se vzame pismena zahvala št. 32-32 od 8. 7. 32. SK Dobrne. Potrjuje se SK Svobodi, Zalog, prejem potrdila o vložnih klubskih pravilih, ki ga je poslala v svojem dopisu od 6. 7. 32. ISSK Maribor se sporota, da je L. tajništvo LNP že odposlalo originalne izjave, poslane z dopisom od 7. 7. 32., JNS s priporočilo, da se tekma Gradjanski - Maribor igra 16. namesto 17. 7. 32. SK Disku se je na dopis št. 78 od 27. 7. 32. pismeno odgovorilo.

Na osnovi čl. 13 pods. pravil u. o. LNP sklicuje za 7. avgusta 1932. redno gl. skupščino (občni zbor) LNP s pričetkom ob 8. zjutraj Lohar, kjer se bo skupščina vršila, se bo pravočasno objavil. Če ob določenem času ne bo prisotnih dovolj delegatov (zastopnikov klubov — članov JNS), se bo skupščina vršila pol ure pozneje ne oziroma se na število prisotnih. Dnevni red skupščine: volitev verifikacijskega odbora, volitev dveh zapisnikarjev in dveh overovalcev zapisnika, poročilo I. tajnika, blagajnika in revizijskega odbora in podelitev absolutorija upravnemu in nadzornemu odboru, volitev predsednika, II. podpredsednika in tajnika II ter 6 odborikov, volitev revizijskega odbora, sklepanje o predložitih upravnega odbora LNP ter o predložitih klubov — članov LNP (JNS); morebitne predloge morajo klubi dostaviti pismeno najmanj 6 dni pred skupščino; podelitev tajniku I. Sklepanje o predložitih skupščino JNS. Tajnik I.

Ljubljanski plavalni podsavez JPS. (Službeno). Zrebanje došlih prijav za prvenstvo LPP bo danes ob 20.30 v posebni sobi restavracije Emona. Na zrebanje so vabljeni delegati prijavljenih klubov. Po zrebanju redna seja upravnega odbora LPP Udeležba točna. Tajnik I.

Službeno iz LHP. Seja u. o. drevi ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. MK Ilirija, motoseclika vabi članstvo k sestanku v četrtek 21. tm. ob 20. v restavraciji s Cimerne v Mednem. Predava g. Gojko Pinenbacher.

Table — tenis sekcija SK Ilirije. Danes ob 17. strogo obvezen sestanek za vse članstvo. Vsak izostanek se mora opravičiti.

Obeta se nam prva večerna plavalna tekma. Na Iliriji so dovršene priprave za razsvetljavo pri večerni plavalni tekmi, ki se bo vršila v netek 22. t. m. ob 20.30. Tokrat pridejo v Ljubljano zmet odlični vaterpolisti in plavalci kluba FTC iz Budimpešte. Ta tekma bo zadnje mednarodno

srečanje ilirijanskega moštva pred državnim prvenstvom; zato je interes za rezultate v plavanju in v waterpolu tem večji.

Vpisovanje v plavalno šolo SK Ilirije, ki jo vodi g. Uloga, se vrši danes in jutri pri blagajni kopališča. Sprejema se samo mladina od 10. do 15. leta. Ker je plavalni tečaj propagandnega namena, se vrši pouk brezplačno; vstopnina v kopališče je 1 Din. Otvoritev šole je v četrtek, 21. t. m. ob 10. na kopališču.

Gradjanskemu v album damo še državno prvenstveno tekmo Viktorija (Zagreb) : Ilirija v Zagrebu, ki je po zaslugi obeh moštev končala z rezultatom: mir in red.

Table tenis turnir v Mariboru. V nedeljo 17. t. m. se je vršil v Mariboru na verandi restavracije »Union« pred lepim številom publike. mesto napovedanega dvomatcha Ljubljana - Maribor, propagandni turnir. V finale singla - gospodov so se igrali: Geržinič Leo, Girgon, Vodeb (vsi ISS Maribor), Denes (SK Ilirija Ljubljana), Jančič (SK Železničar Maribor). Rezultat finalnih partij je bil: 1. Denes 4 zmage, 2. Geržinič Leo 3 zmage, 3. Girgon 2 zmage, 4. Vodeb 1 zmaga in 5. Jančič. V turnirju double gospodov je zmagal par Denes-Vodeb, 2. Girgon-Geržinič, 3. Guštin Kolšek, Gdč. Geržiničeva pa je zmagala v tolažilnem turnirju, kjer so igrali premaganici iz prvega kola.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevo od 17. naprej obvezen trening vseh nogometašev.

TSK Slovan. Danes ob 18.30 na igrišču Primorja obvezen trening za vse igralce.

SOPD Perun bo prestopil z vsemi svojimi igralci k Svobodi (Viš) in se tozadevne objave na SK Perun ne sprejemajo več. Dopise je posiljati na Svobodo (Viš). Proti vsakomur, kdor bo še dalje širil laži ter blatil Perun, se bo sodnijsko postopalo.

Radio

Izvilleček iz programov

Sreda, 20. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nasveti za domači vrt. — 19.30: Literarna ura. — 20: Arie iz klasičnih oratorijev, poje g. Mirko Pujelj. — 20.45: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet.

Četrtek, 21. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Silke iz narave. — 19.30: Zabavno štivo. — 20: Od Bratislave do Beograda. — 20.30: Klavirski koncert g. Trosta. — 21.45: Samospevi g. Svetozarja Banovca. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

BEograd 12.05: Radio - orkester. — 19: Narodna glasba. — 20.30: Koncert iz Ljubljane. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 19: Pesmi. — 19.20: Koncert na flauto. — 19.40: Veseloigra. — 20.20: Pevski kvartet. — 21: Vojaška godba. — 22.20: Klavir in orgle. — BRNO 19: Program kakor v Pragi. — VARSAVA 18.20: Lahka glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 15.20: Klavirski koncert. — 16.20: Popoldanski koncert. — 18.30: Zvočni papir. — 19.40: Salonska kapela. — 21.10: Plesi treh stoletij. — 22.25: Lahka glasba. — BERLIN 20: Sluhoigra. — 21: Pevski koncert. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19: Specialni instrumenti na ploščah. — 20: Dramski večer. — MÜHL. ACKER 19: Stara plesna glasba. — 19.30: Mešan program. — 21.10: Godalni kvartet. — 21.50: Mehanična glasba od Mozarta do Hindemitha. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 20: Goldmarkove kompozicije. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Operni večer.

VSak NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Trgovino

z mešanim blagom v letoviščarskem trgu z veliko okolico v Doljnem Posavju, dolgoletno renomirano oddam s 1. oktobrom v najem. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Velika trgovina«. 9312

Pozor!

Kemično čiščenje in barvanje vseh vrst oblek, (izvršitev žalne obleke v 24 urah) nadalje zaves, preprog ter kožuhovine izvršuje po najnižjih cenah

ANTON BOC, Ljubljana

Šelenburgova ulica 4 (dvorišče) in Vič cesta IX., št. 9. 173

Krajčovičeva nova vukovarska POMADA (suha in mastna) MILO in PUDER

dolnje zanesljivo in naglo zoper solnčne in tople poge, ter vse ostale nečistoče kože in obraza, tako da dobe tudi starejše osebe lep in mladostniški izraz. Čuvaj se podvrbi — S pošto pošilja lekarna KRAJČOVIČ, Vukovar

Dva lokala

velika, lepa, v Mariboru, Gosposka ulica, se oddasta v najem pod ugodnimi pogoji. Pojasnila se dobe v hotelu »Zamorec«, Maribor, 9319

Vrednostni papir

ki ga trgovci najbolj cenijo, so »Jutrovi« oglasi.

Stabeno in pohištveno mizarstvo

Franc Berčant

Dravljje 108 poleg nove šole v Zg. Šiški.

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela po lastnih in podanih načrtih 8718

Za odplačilo bančnega dolga

nudimo privatnemu kapitalu

sigurno obrestujočo naložbo

z istim, to je meničnim in hipotekarnim kritjem, proti uvi-
devnim obrestim. Dopisi pod »Domača industrija« na oglasni
oddelček »Jutra«. 9312

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da nam je umrla naša iskreno
ljubljena mama, sestra, teta, tašča, gospa

Barbara Vončina

roj. Mesar

danes, dne 19. t. m. ob 10. uri dopoldne, previdena
s tolažili sv. vere.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 21. julija 1932
ob 5. uri popoldne od doma žalosti na Gosposvetki
cesti št. 10 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana—Šibenik, dne 19. julija 1932.

Dr. Milan Vončina, Zora in Avgust, otroci; Ljuba
Vončina, sinaha, in vse ostalo sorodstvo. 9321

Direkcija, uradništvo in nameščenci zdravilišča
Rogaške Slatine javljajo tužnih src vsem prijate-
ljem in znancem, da je Vsemogočnemu danes ob
5. uri zjutraj dopadlo poklicati k sebi gospoda

Ludovika Slanca

hišnika v zdravilišču in posestnika v Rog. Slatini.

Njegov pogreb se bo vršil v četrtek 21. t. m. ob
7. uri zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče k Sv.
Trojici.

Zdravilišče bo ohranilo dolgoletnega in zvestega
sodelavca v častnem spominu.

Rogaška Slatina, dne 19. julija 1932.

Lucifer

Kdor ni čital tega romana in ljubi napeto
in fantastično štivo, naj ga takoj naroči
pri upravi »Jutra« za Din 30.—, vezan Din
40.—.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočustvovanja ob bridki izgubi naše blage
soproge, matere, babice in prababice, sestre, tete in svakinje, gospe

Josipine Pučnikove

roj. Homan

izrekamo svojo globoko in prisrčno zahvalo vsem in vsakomur. Prav
posebno pa se zahvaljujemo g. dr. Josipu Bežiču, ki je vso svojo zdrav-
niško umetnost in človekoljubje do vrha izčrpal, ter g. prof. dr. Watzlu
za skrbno duhovno pripravo. Zahvaljujemo se vsem za obilne tolažilne
obiske, za bogato in krasno cvetje, za lepi žalostinki sokolskemu pev-
skemu društvu ter za tako častno spremstvo na njeni zadnji poti kakor
tudi za plemenite darove v prid revnim dijakom.

Hvala vam vsem, najlepša hvala.

V Kranju, dne 18. julija 1932.

9316-a
ZALUJOČI SORODNIKI

Avtomobilisti — motociklisti

poslužite se tvrdke

Kimovec & Co., d. z o. z.

Ljubljana, Tržaška cesta št. 10/L

pri nakupih in prodajah rabljenih avtomobilov, motornih
koles in drugih vozil.

Prevzemamo vsa vozila tudi v komisijsko prodajo.

Lastna garaža. Zahtevajte obisk.

Razpis.

Srbska pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani raz-
pisuje v skrajšanem roku oddajo posameznih del, in sicer:

1. težaška, betonska, zidarska in armiranobetonska dela,
2. kamnoseška dela,
3. tesarska dela,
4. krovška dela,
5. kleparska dela

za zgradbo srbske pravoslavne cerkve sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani.

Vsi razpisni pripomočki se dobe v pisarni uprave prav-
oslavne parohije v vojašnici Vojvode Mišića na Taboru
v Ljubljani od 19. julija dalje proti povračilu nabavnih
stroškov. Kolkovane ponudbe po tar. post. 25. takse ta-
rife po zakonu o takсах je vložiti v zapечатeno ovoju
do dne 1. avgusta 1932 do 11. ure dopoldne v omenjeni
pisarni uprave pravoslavne parohije.

Srbska pravoslavna cerkvena občina
v Ljubljani. 9314

Zahvala

Vsem, ki so stali na strani našemu nepozabnemu
soprogu, očetu itd., gospodu

JANEZU VEHARJU

tiskarniškem vodji

tekem njegove kratke bolezni, dalje vsem stanovskim
tovarišem in mnogoštevilnim prijateljem, zlasti pa
upravnemu svetu in osebju tiskarne J. Blasnika nasl.
d. d. v Ljubljani, Zvezni faktorjev za Slovenijo in vsem,
ki so pokojnika kljub skrajno slabemu vremenu v tako
velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu
poklonili krasno cvetje, kakor tudi pevskeemu društvu
»Grafike«, ki mu je zapel v slovo v srce segajoče žal-
ostinke, naša globoka zahvala! Bog vsem stotero
povrne!

Sv. maša zadušnica se bo vršila v četrtek, dne 21.
t. m. ob pol 7. uri zjutraj v trnovski župni cerkvi.

Ljubljana, dne 19. julija 1932.

9317

Štefanija Vehar, soproga, z otroci za vse sorodstvo.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna prispevka za tisk ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Stanovalništvo«, »Srečanje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življenje«, »Obrti in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzek«, če se s oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službo, plača za

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računajo enkratna pristojbina Din 5.— za tisk ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obenem s naročilom.

Da ne bo zamude!

Če želite poslati ponudbo na katerikoli oglaš, za katerega pove naslov oglašni oddelček »Jutra«, pošljite ponudbo kar na oglašni oddelček, da ne bo zamude. Prilepite na kuverto znak, poleg nje pa napišite številko od oglasa, mi pa bomo napisali naslov in pismo takoj oddali na pošto. Tako bo hitro ustrezno Vam in oglaševalcu.

Službo dobi

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (1)

Dekle

zdrava, prijazna in poštena, ki zna vsa hišna dela, najraje k 2 otrokoma proti 200 Din mesečne plače. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Nakupovalce jabolk

vpeljene išče večja izjava, ali. — Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Vzgojiteljico

priljubljeno, primerno, perfektno, znajočo slovensko in nemško, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Prodajalko

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Deklico

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Korespondentino

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Usnjarski pomočnik

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Mlajšega brivskega pomočnika

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Šiviljo

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Mlinarja

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Pekovski pomočnik

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Boljšo natakario

priljubljeno, prijazno, s dobrih priporočil, sprejemno k 1. avgustu na doletu k trem otrokom od 2-7 let. Bili mora ljubljanka in imela mora vsaj 2 otroka. Prednost imajo otroške vrtnarice. Služba stalna, plača po dogovoru. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28889-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

Velik oceanski parnik je plul proti Franciji.

Na njem je bil Tarzan, ki se je vračal domov, v afriški džungli. Dokaj potrj, je premišljeval o minuli tednih in se vpraševal, ali je bilo njegovo ravnanje pametno. Človeku, kateremu ni bil nič dolžan, je bil preprosto dediščina in ženo, ki jo je ljubil!

Vložne knjižice

od ljubljanske velebanke kupljen. Poleg tega iskan na prvomestno knjižnico 2.000.000 Din

Ponudbe prosim na naslov Zagreb, Mrazovičeva ulica št. 8/1. 28870-16

Hranilne knjižice!

Prodajam hranilne knjižice 2.000.000 Din. Prve hratske štedionice in 1.000.000 Din ljubljanske kreditne banke za 75 % nominalne vrednosti. — Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Prva hratska«. 28872-16

Knjižico

300-320.000 Din Kmetijske posojilnice ljubljane, okolice kupim. Ponudbe pod šifro »Kmetijska« na oglašni oddelček »Jutra«. 28873-16

50.000 Din posojila

isčem proti obnavljanju in vračilu v mesečnih obrokih. Sigurna varnost. — Za posredbo prosila dem 5000 Din. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Najno posojila«. 28873-16

Vrednote

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (35)

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Lirska ulica 36, vhod iz Vidov banke ceste, pri gostilni Možina. 70

Pohištvo

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (12)

Pohištvo

omare, postelje, mize, stole in še druge police na prodaj. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28877-12

Oblačila

Trg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (13)

Milostiva!

Iz novo doseglo zalogo klobučevine si nam vrnite po največjih modelih v polnem času mnogo cenovno in krizno plašč. — Plačilo šele jeseni. Popravila klobučevine, predloženi so za polovico, no čeno. Plačljivo jeseni pri prevzemu. L. Rot, Mestni trg 9, Ljubljana. 28890-13

Lokali

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (19)

Skladišče

veliko in suho, z električno takoj oddam. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28887-19

Vinočoč

v katerem se izloži do 20 hl vina mesečno, prodam v najbližji prometni ulici. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Vinočoč«. 28893-19

Velik lokal

s pisarno tukaj oddam blizu sodišča. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Velik lokal«. 28895-19

V najem

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (17)

Trgovino

z meš. blagom dobro izloži v prometnem kraju na doletu blizu ljubljane oddam v najem. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28895-17

Gostilno na deželi

dobro vpeljana, z nekaj zemljišča v najem proti plačilu najemnine za eno leto naprej. — Ponudbe z opisom na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Dobra gostilna«. 28895-17

Pridelki

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (38)

Sadjeva

več sto litrov proda Galile v Zg. Siskli št. 1. 28875-33

600 l slivovke 48 %

pristne domače, iz lastne žganjarne proda Maček Ivan, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 17. 28855-33

Živila

Meso volovsko, bikovo in kravsko, v sklopih in kravcih, predloži Din 6 kg. šad. vrsta Din 8 kg. Prvo vrsta teletina: predloži Din 8 kg. zadnji Din 10 kg. dobite na stojnici pri živalskem meso — I. Müller. 28828-4

Družabnika

sprejemam rentabilno domače, za vpeljano industrijsko trkoizostno in posebno predloži (vse v vrste). Lastje v vsem novim stroji in priključnim opremljenim tovarna. Delat zasiguran. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Redka priključka«. 28810-16

Les

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (16)

Tesan in rezan les

ter drva za kurjavo kupuje tvrdka Lj. Mestrovic, Zagreb, Savska cesta št. 11. 28891-15

Stanovalnja

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21-a)

Kuhinjo in bo

steno s 1. avgustom. Ponudbe z navadno obo na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Stanovalnja«. 28882-31/a

Enosob. stanovanje

s predobro in priključnim 1. septembrom v Siskli ali za Bežigradom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Enosob. stanovanje«. 28889-23

Letovišče

Za 600 Din si lahko ogledate dalnatsko obalo od Salska do Dubrovnika. Informacije dobite pod šifro »Letovišče« v Trbovljah. 28829-38

Stanovanje

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21)

Stanovanje

3 sob in kuhinjo oddam z avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28882-31

2 stanovanji

štiri sob in dvosobno oddam z 1. avgustom v Grosupnem ulici. Istotam oddam tudi primerno delavnico

2 stanovanji

tridesetno komfortno in dvosobno oddam z 1. avgustom. Stanovanja so eno, dvo, tri sobna s kuhinjo in vsemi priključniki. Oddam tudi same sobe, za takoj ali s 1. avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »2 stanovanji«. 28893-31

Dvosob. stanovanje

s vsem priključniki oddam s 1. avgustom. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28848-31

Komfortno

stanovanje v sredini mesta oddam s 1. avgustom po zmerni ceni. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28893-31

Več stanovanj

oddam v novih vilah, 10 minut od osrednjega centra. Stanovanja so eno, dvo, tri sobna s kuhinjo in vsemi priključniki. Oddam tudi same sobe, za takoj ali s 1. avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Več stanovanj«. 28895-31

Stanovanje

veleke sobe, veleke kuhinje in priključniki oddam za avgust. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28894-31

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo in kopalnico oddam z avgustom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Dvosob. stanovanje«. 28891-31

Štirisob. stanovanje

s priključniki oddam s 1. avgustom na Blewinskih cestah. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28895-31

Vilo z vrtom

za 1800 Din mesečno oddam tukaj. — Informacije daje »Sage«, Aleksandrova cesta št. 4, prehod. 28817-31

Soba odda

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (20)

Opremljeno sobo

veleke, svetle, čiste, mirno in udobno s posebnim vzhodom, parketom in električno, v neposredni bližini Zvezde oddam s 1. avgustom samo stalnomu boljšemu, solidnemu gospodu. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28863-23

Dve sobi

prazni ali opremljeni, vsaka s posebnim vzhodom, oddam tukaj ali s avgustom. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28881-23

Soba

oddam 2 gospodoma ali gospodini v Hrenoviški ulici št. 12. 28897-33

Soba

oddam 2 gospodoma ali gospodini v Hrenoviški ulici št. 12. 28897-33

Les

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (16)

Tesan in rezan les

ter drva za kurjavo kupuje tvrdka Lj. Mestrovic, Zagreb, Savska cesta št. 11. 28891-15

Stanovalnja

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21-a)

Kuhinjo in bo

steno s 1. avgustom. Ponudbe z navadno obo na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Stanovalnja«. 28882-31/a

Enosob. stanovanje

s predobro in priključnim 1. septembrom v Siskli ali za Bežigradom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Enosob. stanovanje«. 28889-23

Letovišče

Za 600 Din si lahko ogledate dalnatsko obalo od Salska do Dubrovnika. Informacije dobite pod šifro »Letovišče« v Trbovljah. 28829-38

Stanovanje

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21)

Stanovanje

3 sob in kuhinjo oddam z avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28882-31

2 stanovanji

štiri sob in dvosobno oddam z 1. avgustom v Grosupnem ulici. Istotam oddam tudi primerno delavnico

2 stanovanji

tridesetno komfortno in dvosobno oddam z 1. avgustom. Stanovanja so eno, dvo, tri sobna s kuhinjo in vsemi priključniki. Oddam tudi same sobe, za takoj ali s 1. avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »2 stanovanji«. 28893-31

Dvosob. stanovanje

s vsem priključniki oddam s 1. avgustom. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28848-31

Komfortno

stanovanje v sredini mesta oddam s 1. avgustom po zmerni ceni. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28893-31

Več stanovanj

oddam v novih vilah, 10 minut od osrednjega centra. Stanovanja so eno, dvo, tri sobna s kuhinjo in vsemi priključniki. Oddam tudi same sobe, za takoj ali s 1. avgustom. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Več stanovanj«. 28895-31

Stanovanje

veleke sobe, veleke kuhinje in priključniki oddam za avgust. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28894-31

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo in kopalnico oddam z avgustom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Dvosob. stanovanje«. 28891-31

Štirisob. stanovanje

s priključniki oddam s 1. avgustom na Blewinskih cestah. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28895-31

Vilo z vrtom

za 1800 Din mesečno oddam tukaj. — Informacije daje »Sage«, Aleksandrova cesta št. 4, prehod. 28817-31

Soba odda

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (20)

Opremljeno sobo

veleke, svetle, čiste, mirno in udobno s posebnim vzhodom, parketom in električno, v neposredni bližini Zvezde oddam s 1. avgustom samo stalnomu boljšemu, solidnemu gospodu. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28863-23

Dve sobi

prazni ali opremljeni, vsaka s posebnim vzhodom, oddam tukaj ali s avgustom. Naslov v oglašni oddelček »Jutra«. 28881-23

Soba

oddam 2 gospodoma ali gospodini v Hrenoviški ulici št. 12. 28897-33

Soba

oddam 2 gospodoma ali gospodini v Hrenoviški ulici št. 12. 28897-33

Les

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (16)

Tesan in rezan les

ter drva za kurjavo kupuje tvrdka Lj. Mestrovic, Zagreb, Savska cesta št. 11. 28891-15

Stanovalnja

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21-a)

Kuhinjo in bo

steno s 1. avgustom. Ponudbe z navadno obo na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Stanovalnja«. 28882-31/a

Enosob. stanovanje

s predobro in priključnim 1. septembrom v Siskli ali za Bežigradom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Enosob. stanovanje«. 28889-23

Letovišče

Za 600 Din si lahko ogledate dalnatsko obalo od Salska do Dubrovnika. Informacije dobite pod šifro »Letovišče« v Trbovljah. 28829-38

Stanovanje

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21)